

პიონერი

№ 15
16

1930

სახელგამი

ტფილისი, რუსთაველის პრ. № 22, საბუნების, საბავშვო სექცია.

პიონერი

პიონერების და მოსწავლეთა საზოგადოებრივ-ლიბერატორული შუბნალი.

სამართველს ბ. კ. ო. ცენტრალური ბიუროს და განთავსების სახალხო კომისარიატის სოციალური აღზრდის მთავარმართველობის შუბნალი — ბავშვთათვის.

შინაარსი:

- ყდაზე: პიონერთა 2 საერთაშორისო შეკრების დელეგაცია ტფილისში.
-- ჩატარდა პროლეტარ ბავშვების 2 საერთაშორისო შეკრება: მიხ. ცენცინერი
-- დიდი საქმე: (ლექსი): არიო
-- ა-კავკასიის ინტერნაციონალური ბანაკი: ელ. შერილინგი:
-- ნავთის ქალაქი: შალი.
-- ქალაქის რაიონის პიონერები ბანაკად: გოგი ლომიძე.
-- ზაფხული სოფელში (ლექსი): შ. შველაშვილი.
-- ინტერნაციონალური ბანაკის საზეიმო გახსნა: დარე.
-- ლენრაიონის ნორჩ-ტურისტთა მოძრაობა: შ.
-- მსოფლიო მნიშვნელობის კურორტი: პ. ჩხიკვაძე.
-- დანიელ ჭანჭაძე: არკადი ხუნდაძე.
-- სენაკის პიონერები ბანაკად: ლ. ლომთაძე.
-- ვებარეობთ ლარიზ გლოხობას: შოთა კანკია.
-- უცხოელი პიონერები ჩვენთან: დამსწრე.
-- სამაგალითო ბანაკი: სეზმან.
-- ახალი სიმურა (ლექსი): ლ. შილდელი.
-- ჩატარდა პროლეტარ ბავშვების მეორე საერთაშორისო შეკრება: ვ-ი.
-- შევეპოვნით თუ როგორ ტარდება: ა. გვამლიანი.
-- სილოსი: ნ.
-- პიონერების მონაწილეობა მოსავლის აკრეფაში.
-- სამთავისის კომუნა: ია ჯიბლაძე.
-- კახეთის ნ. პ. ბანაკი: გიორგი ლეწენიევი.
-- შიგნითა ყდებზე:
1. პიონერთა მონაწილეობა სილოსის მშენებლობაში;
2. ჩრდილო-პოლიუსის საიდუმლოებანი: X.

აკტიური

ამხ. სტ. ალელოვი
გორელი პიონერი
ფურ. „პიონერი“-ს აქტიური გამაგრებელი

ამხ. მ. ბახუტაშვილი
ფურ. „პიონერი“-ს და „ოქტომბრული“-ს აქტიური გამაგრებელი

პიონერები

პიონერთა მოწაწილეობა სილოსის მშენებლობაში

(ქ. გორის რაიონი)

წინამძღოლთა თათბირზე სილოსის შესახებ საკითხის დამუშავების შემდეგ, პიონერთა რაიონულ თათბირზე მოხმენილ იქმნა რაიონის აგრონომის მოხსენება, რომელმაც დიდი ინტერესი გამოიწვია პიონერებში.

თათბირმა დაადგინა, მოეწყოს ათდღიანი კურსები რაიონში, 1 საჩვენებელი ორმო და კიდევ ცალკე 10.

პრაქტიკული მუშაობა ამ საქმის შესასრულებლად უკვე დაწყებულია; 7 უფროსი პიონერი უკვე გაგზავნილია სოფლებში კომკავშირებთან ერთად სილოსის მშენებლობის შესახებ ახსნა-განმარტების და პრაქტიკული მუშაობის ჩასატარებლად.

მასპარეზი პრეზიდენტის ბავშვების

2

საერთაშორისო უპაჩაბა

ბავშვთა ათასობი უპაჩიად ღაპრაჰმით

ბერლინში თავისი მუშაობა დაამთავრა პროლეტარული ბავშვთა საერთაშორისო შეკრება.

შეკრების მოწვევას უაღრესად პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვს მთელი კომუნისტური მოძრაობისათვის, ვინაიდან შეკრების შემდეგ პროლეტარიატის მესამე თაობა უფრო მტკიცედ იბრძოდება კაპიტალისტური რაციონალიზაციის, ბავშვთა ექსპლუატაციისა და ბავშვთა მიმე მდგომარეობების წინააღმდეგ კაპიტალისტურ ქვეყნებში, სს.

რ.კ.ი დასაცავად, ნაციონალისტურ და სოციალ-ფაშისტური მეთოდებით აღზრდის წინააღმდეგ.

შეკრებამ უნდა გაამაგროს ბავშვთა მსოფლიო კომუნისტური მოძრაობა, რაც უზარაქნის მას მშრომელ ბავშვთა ნამდვილ მასივს ორგანიზაციად, კომუნისტური მოძრაობის მარქალად, რომელიც ზრდის მშრომელ ბავშვებს პროლეტარიატის რევოლუციონურ კლასურ ბრძოლებში მონაწილეობის საფუძვლებზე.

შეკრებამ უნდა გაამაგროს პროლეტარიატს, თაობების ერთიანობა კლასურ ბრძოლაში, მიიზიდოს მშრომელი მასის ყურადღება ბავშვთა რევოლუციონურად აღზრ-

დისა და პროლეტარულ ბავშვთა ყველა ბრძოლისა და ბავშვთა კომუნისტური მოძრაობის მხარის დასაჭერად. ამისათვის შეუძლება წარმოადგენს რევოლუციონური მუშათა კლასის უდიდესი საქმე.

კაპიტალისტური ქვეყნების აღმზრდელთა კაბინეტის მიზანმიმართული პროლეტარულ ბავშვთა კომუნისტური მოძრაობისა და მსოფლიო შეკრების წინააღმდეგ. მასწავლებელმა, დედულმა, პრესამ, მათრახმა, პოლიციამ, ბურჟუაზიულმა და სოციალ-ფაშისტურმა ბავშვთა ორგანიზაციის რეალურმა სისტემამ, ერთხელ აძიებენ ვანგუშს დაიწყეს გველური სისიონი, აქრალის შეკრება „ბინიანიანი მოსაზრებები“ ფაქტურა საბაბით და ბოლოს „ქოლტრისტიკა“ შეშით, გერმანიის „კოლტრისტიკა“ მთავრობამ აქრალა საშუალო მოხერხების შედეგად კი შეკრებაზე დასასრულებლად.

ამ შეკრების საწინააღმდეგო კამპანიის ქეზმარტი მიზეზი მდგომარეობს კაპიტალისტურ ქვეყნების პროლეტარულ ბავშვთა შემაძრულეებელ ყოფაცხოვრებაში. ბურჟუაზია აწარმოებს პროლეტარულ ბავშვთა შრომის წარმოუდგენელ ექსპლუატაციას, ქვენი მათთვის ათასგვარ გავრცელებას, სიღარიბეს, სიშფოთს, ატარებს ბავშვთა იდეოლოგიურ დაზიანებას და მათ აწადებს ომისათვის; ბურჟუაზია ხელს უშლის პროლეტარულ ბავშვთა მოძრაობის გაძლიერება-გამაგრებას, რომელიც ზრდის მებრძოლებს გაბატონებულ, კაპიტალისტური სისტემის წინააღმდეგ; მას არ შეუძლია დაუშვას პროლეტარიატის თაობათა კავშირის გამაგრება კაპიტალის წინააღმდეგ ბრძოლაში. ბურჟუაზია არ უნდა, რომ მოშების შედეგმა და შეშებმა, საბჭოთა ბავშვების მაგალითის მიხედვით შეკრებაზე წახიან სხვა სისტემის (ციხალით მაგალითობა, რომლისთვისაც იბრძვის მთელი მსოფლიოს რევოლუციონური მუშათა კლასი, კომუნისტური პარტიების უშუალო ხელმძღვანელობით.

ბავშვთა მასკლოპატივი

როგორია ბავშვთა ნამდვილი მდგომარეობა კაპიტალისტურ ქვეყნებში?

კაპიტალისტურმა რაციონალიზაციამ უდიდეს სიძალადეზე აუყვანა ბავშვთა შრომითი ექსპლუატაცია და ეს გამოიყენა მან იაფფასიანი მუშა-ხელისა და აუარებელი მოვების მისაღებად.

ბავშვის შრომა 6-დან 16 წლამდე, იაფფასიანობის წყალობით ავიწყრება მოზრდილ მუშების შრომას და ხელს უწყობს უშუალოდ ვაჭრის გაღატაკებას. ის ფართოდ ვითარდება და იბრძობს მწვენილობის სხვადასხვა დარგებს, როგორც ხალხლო მუშრენობის, ისე შინაწრეწელობის დარგში.

საერთაშორისო უპაჩიად ღაპრაჰმით

ბავშვთა მასკლოპატივი

ამერიკაში დაქირავებული ბავშვთა შრომა
ომამდე შეადგენდა 1 მილი. უკანასკნელ
წლებში ის 8 მილი. გაიზარდა, ჩვეუ-სლეთა-
კაში ამგვარად, არა სრული ცნობებით—250
ათასამდე აღწევს.

ჩინეთში ბავშვთა შრომის გამოყენება ავი-
და 8 მილი. 1929 წ. შანაის 10 ჩაიში 365
შობიდან 12 წ. მასკა. მიღწეული 168,865
ვაჟი და ქალი. ჩინეთის წარმოებებში ბავ-
შების 12 წლამდე უკავიათ 18 პროცენტზე—
მუშაობა საერთო რაოდენობასთან შეფარდებ-
ლი. ინგლისის წარმოებებში 17 პროცენტზე;
იტალიის და საფრანგეთის ფაბრიკებში—46
პროცენტზე.

ბავშვთა სამუშაო დღე, რომელიც აღწევს
10-12 საათს და მცირე ხელფასი, ქინაი,
ბავშვთა უფლებად დიდ გაჭირვებას და და-
ავადებას, მავალიად, პრადლი ბურჟუაზიუ-
ლი ექიმების დასვენით პროლეტარულ ბავ-
შვთა 70 პროც. დაავადებულითა კლასით; ბუ-
რჟუაზიული პრეტის ცნობით, 1927 წელს,
ბერლინიში პროლეტარულ ბავშვთა 87 პროც.
ავადყოფილთა დიპლომატი დაქონებულით.
ერთმა ექიმმა აღიწერა, რომ გერმანიაში ბავ-
შვთა სიკვდილიანობა 14 წლის მასკამდე
უდრის: მუშებში 84,9 პროც., საშუალო მუ-
ნებში 84,2 პროც., მდიდრებში 15 პროც.
დასწრაფიანია ის ვარდობებიც, რომ ბავშვთა
კვება დაუნერგულია ძალზე ცუდად.

გერმანიის პროლეტარული წრების მდ-
ლადარების საბაზუსად, დარბა. მოუწყვეთა-
ვის კვების სიბერძობის მიმცირების გამო,
სოციალ. - დემოკრატი მინისტრი ზეგერინ-
ცი გამოვიდა შემდეგი ცნობით:

„მიწინაგრების დასვენით გამოცხადებული
კვება უწყვეტ გასხვებას, რაც მათი აზრით
აუარესებს ბავშვთა ფიზიკურ მდგომარეო-
ბას. შეუფერებელი გამოყენება დამატებ-
ლი კვების ყელთა შემოსვლაში ბავშვთა უშე-
ტეხობას ხაღმში სადილის დროს უჭირავს
მამას, მათთან გახდომრებულთა კვება იწვევს
საშუალოდან არა საქონი ხარვეზს; ხასი-
ლო კვება საქონი დაშველები იქნის მხო-
ლოდ ნაწილიად გაჭირვებულთაზე“.

რა საქონი ზეგერინთან პოლემიკის ვა-
ნაითვა: განაგრება, სოც-დემოკრატიოა ო-
ღების გააუმჯობესების ასაგებად და არა ბავშ-
ვების ფიზიკური მდგომარეობის გასაუმჯო-
ბლებლად და მათი მონაშლური კვების საქ-
ონი მოსაწესრიგებლად.

**საკუბრიში აზვალდავ ბავშვებს ომი-
სათვის**

უკანასკნელ ხანებში კაპიტალისტური სა-
ცემოწროები უფლებს უყრადღებას აქე-
ციმ ბავშვთა იდეოლოგიურად დასუბავებას,
მათი ომიათვის მომხადებლად. საქონელში
ოპიერების საშუალებით გადაიმ სახმდრო
სწავლებას: მოხწავთშია სახმდრო აღმუ-
შები. სახმდრო ტენნიკური ცოდნათა შე-
იქნება და სახმდრო „აღმოსავლიეთლ მტრე-
ბას“ შესაბებ, ითვლებდა მთელი სასკოლო
სწავლებლის უმთავრის საწრომაც საგად.

ერთა თვლიამ გამოიშვა სტეტიკური სა-
ხმდრო თიომები. ბავშვთა და მოსარტობის
რის, რომლებიც მისი აზრით აცოცლებლად
ნაიქმენები უწდა იქნეს, რათა გამოიწვიოს
ზოლოდ ომისათვის (?!). ერთა თვლიამ „აღ-
მუშავებინა“ სტეტიკური, ნამტრი მოთა-
ზობის, რათა სკოლაში განსაკუთრებულა უყ-
რადღებდა მითქვებს „1914 წ. ომის ისტორიის
და მის მიერ მოტანილ კოალიტური ცდო-
ლურების შესწავლას“. ამასთანვე მდებრ-
დებდა რელიგიური აღზრდა, რაზედაც იხარ-
ჯებდა ბოლიარებელი თანმტები; მაგალითად:
რიორიტიოაში, სახაოლო განათლების მინისტ-
რის ოფისი, სოთაის რა საქონილ სკოლაში
საშვი გაღვივების წინააღმდეგ ბრძობის
წარმოებას, აყენებს სასკოლო ლოცვებს

ბიონერთა პე-2 საერთაშორისო შეტრების
პრევიდუიუმში არჩეული მონგოლი
ბიონერია

და თვითმული მათგანი თავდება სტრეც-
ბით; აგერმანია, ილტობდ თავისუფლებასა-
კი“.

ბავშვთა იდეოლოგიურად დასუბავების
მთელი სისტემა უდრის მწმუშავების
მოთხედ ბოისკუბების, „სოციალისტურა-
მა“, ქრისტიანულმა და სხვ. ბავშვთა ორგა-
ნიზაციებმა, რომლებს რიგებში თვლებდა
ბავშვთა მიღობენი. ამ ორგანიზაციების
უფლები პროცენტში მუშის შვილებია, ბო-
სკუბებში ორგანიზაცია, რომელშიაც იმე-
კიდობლებრ იამბედ ითვლებდა 1 შობი-
ანი წყვირი. გაიზარდა თიომის 8 მილიონამ-
დე. საკუბრიში „საკუბრად აზვალდავ
ბავშვებს ომისათვის. ტუშულიც კი
არა განაცხადბ ბოისკუბის ხმდმდ-
მანდებამ ბაღმე პუშუბამ მით - მით
კომიუნისტური სასუბარში. რომ ს.ს.რ.
კ.თან ომის შემთხვევაში ის უზრტა-
ნებას „თავის ბავშვს მსახურონ მხ-
აუნას“.

ბურჟუაზია დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს
საკუბრებს. ახლო წარსულში უცერბი,

ბიონერთა შეტრება, რა ბურჟუაზ ნაბა,
შინსაგან უკან იწყეს და დალო ნაბა!

საკუბრების 20 წლის იმბილურ სხვათა შო-
რის განაცხადბ:

„ეს მასკაია, რომელიც იქცევა გავლენის
ქვეშ და ამ მასკაში საჭიროა ჩაისახოს აზო-
მული ანაბულები, თუ ჩვენ გვინდა შეცო-
წარბი დემოკრატიო; თუ ჩვენ მივატყვე-
სებოდლებას რესპუბლიკა თანადროულ
მდგომარეობას, სწორადობრივ ცხოვრება-
ში ჩვენ აღმუშავებდამოგარე ცხოვრება-
ში არც ერთი მთავლების მქონელები არა-
რეულების მტრე. მე ვერ წარმომადგენია
არც ასეთი მთავლების მქონელები ადლები,
თუ ეს თვითმული არჩვენებში მასკაიო მი-
ლად იქნებოდა კარგი საკუბი და თვი-
თმული თანამდებობის პირი ოდესღაც ყო-
ნამდვლი საკუბი“.

„აღზრების მოვლას ამ სისტემამ, მთელმა ამ
აპარტამ და ბავშვთა სხვა ათმულმა ორგა-
ნიზაციებმა, გამოიყენეს რა მუშაობის სხვა-
დასხვა მეთოდები, ყოველმთავრად ახდენენ
განსულებას პროლეტარული ბავშვების ასი
ათაბზე“.

**ბავშვთა მოძრაობაში ქიჩისი ალ-
გილხარლი იმნაბა**

როგორი ორგანიზაციულად ჩამოყალიბე-
ბული კომუნისტური გავლენა დაუპირისპო-
რდება მთელ ამ სისტემას?

ჩვენ გვაქვს ბავშვთა შტობად სუბტი კომუ-
ნისტური მოძრაობა, მის რიგებში, თვლებდა
მწ ათასი ბავშვი, რომლებაც საუარისო გავ-
ლენა არა აქვს ბავშვთა ფართო მასებში.

ბავშვთა კომუნისტური მოძრაობა ამგვარად
განიკების სერიოზული კრიზისს, ეს კრიზისი
ჩანს იქიდან, რომ წყვირთა ორტვიც მისტი-
კატორულად კლებლობდა და იმდებამ სოცია-
ლისტური მოძრაობა (წმულში 600 მომხრეადა,
რეობა 1-2 რაზმი; ვაწარმებოში ბავშვთა კ-
მუნის თიომის დახმობა — მუშაობაში
სტენტიკური კარნაქილიობა), ეს აბნებ-
და მით, რომ ვერ ყალბობდა ბავშვთა ინტე-
რესები კომუნისტური ამოცხადების ორგ-
ნედა, ბავშვებთან მუშაობის მრავალგვარი
მეთოდები, შინაინა და ორგუბრებში
გამოყენებულიობით.

ამ მდგომარეობის მიწერი აის
გამოს, რომ კომკავშირელებმა აქამდე არც-
გამოს გაუფერებია ბავშვთა მოძრაობის ხა-
სითაის, ბავშვთა შრომის მუშაობის კომუ-
ტული ფორმების და კლასური პროლე-
ტარია შობი მონაწილეობის ორგნედა. ამან წარ-
სუვდა, რომ ბავშვთა კავშირებში მტანი-
შედავ გავლითიოდ პარტიული და მოკავ-
შირული ორგანიზაციების ორგანებლებმა
და მუშაობის წმებში, რამაც ბავშვთა მოძ-
რაობას გარდაქმნა „ბავშვთა პარტიად“, რი-
მდებდა მტანიკური გადამკვება პარტიის
და კომკავშირის მუშაობის ლოზუნგები ბავ-
შვთა ორგანიზაციებში სხვადასხვა მასკის
განსაკუთრებულ თვისებებთან შეუფარებ-
ლად.

ამ შემოხვევაში „მეზარცბენე“ პრეტეკამ,
რომლებაც ადლები მქონდა და აქვს ა. კ. ი-
ს სხვადასხვა სტეტიკებში, ძალზე მკვერად
გამოამყვანა თავისი სახე. სწორედ იმტრბ,
რომ გერმანული კავშირის ბავშვთა მოძრაო-
ბის ხმდმდებლობაში დაგნაბის ისტენე
ტეითი პირები, როგორცაც ყოი რუტ კენა და
რომლებიც დაუნებინათ აბარებლები „მეზარც-
ბენე“ ხას მომარბიანთა და რომლებსაც გა-
ნსაწვდურად პერიოდამდე არ მთულიან მითი
ცნება თვითი ც. კომუნისტობაც რის გამოც
გერმანიის კომუნარია მომარბიანთა დარბ
0.000 და ვაჭრა სახორეო მუშაობის მთელი
რეიო საუკეთესო წამოწყებები და შესტრ-
ბდა ბავშვთა აქტიობა.

ამ მდგომარეობათან დაკავშირებით
მთელი რიი ქვეყნებში (ნორვეგია, დენთი,
შოლანდია) ითიარებლად მიშეგო უკულთ
რისნება, აშკარა სოციალ - დემოკრატიუ-

ლო ტენდენციით — ჩამოემორბეობათ ბავშვებს სოციალიზმის სუბსტიტუტად, შექცევადათ სავსე ნაწილი ბრძოლის ორგანიზაცია, სწრაფად დაპარაკით და სხვა. უდავოა ისიც, რომ კომკავშირის, პარტიის და პროფორგანიზაციების მხრივ ბავშვთა მოძრაობის მსგავსი ნაკლები ყურადღება აქვთ მიაქციონ. რომ ბავშვთა მოძრაობა ვერ ასრულებს მარტოვან როლს კომკავშირისათვის.

კომკავშირში გადადის პიონერთა მეტად მსიერი რესურსები, კომპარტიის ზოგადი წევრები საჭიროდ სთვლიან მისცენ თავიანთი სიყვარულით, წინაშე "შეპარდნენ", ამ მოსაზრებით, რომ ბავშვებს, არ სჭირათ პოლიტიკური მეტადინობა, ანგარიშს არ უწივენ ამ გარემოებას, რომ სკოლა და ყველა სხვა ორგანიზაციები წარმოადგენენ ბურჟუაზიულ პოლიტიკის გამოსახულებას.

თუ ავიღებთ პარტიის, კომკავშირის და პიონერთა მეთაურებს, ჩვენ დავინახებთ შემდეგ სურათს:

გერმანიაში კომკავშირისათვის რაოდენობა 6-ჯერ ნაკლებია პარტიის წევრებზე. პიონერთა რაოდენობა ნაკლებია კომკავშირზე 2-ჯერ თითქმის 5-ჯერ, ხოლო პარტიას კი, 25-ჯერ.

საფრანგეთში კომკავშირის წევრთა რაოდენობა 5-ჯერ ნაკლებია პარტიის წევრებზე, პიონერები 10-ჯერ ნაკლებია კომკავშირებზე, ხოლო პარტიის წევრებზე კი 5-ჯერ.

ქვეს ვაჩვენებ, რომ ბავშვებისთვის დავლებითაა უფრო ძნელი ბურჟუაზიული გავლენის სისტემიდან თავის დაღწევა, ვიდრე მოზრდადობის; ცხადია ისიც, რომ ბავშვთა მოძრაობის ზრდა მოლიანად და გამაგრება დაკავშირებულია კომკავშირისა და პარტიის საერთო ზრდასთან. საქმე იმაშია, რომ ჩვენ ვაქვთ პარტიის და კომკავშირის ზრდა, მათი გავლენის გაძლიერება, მაგრამ აღვცხადებ არა აქვს ბავშვთა ღირებულება ჩვენს რიგებშიავენ, იმიტომ, რომ ჩვენ არ შეგავ-

ქმნია ისეთი ორგანიზაცია, რომელიც დემარტოვდა ბავშვებს თავი დაღწევათ კაპიტალიზმის სისტემის ზეგავლენიდან.

ბავშვთა და კომინტერნის დადგენილებებზე, ბავშვთა მოძრაობის გარდაქმნის შესახებ ნათქვამია, ჩვენ უნდა ვაფორმირებთ ყველა შესაძლებლობაზე ბავშვთა მათს ორგანიზაციისადმი, შევქმნათ საბავშვო, სპორტიული, ეკონომიური, ტურისტული, კულტურული, საერთო საგანმანათლებლო, მუსიკალური და სხვ. ორგანიზაციები, რომლებიც შექმნიან ვაშვთა ერთიან, კომუნისტურ მოწყობას, თუ გინდ მთა ან ბავშვთა სხვადასხვა სახეობებზე. ეს ორგანიზაციები იქნებიან სხვ. კ.კ. და პარტიის ერთიანი ხელმძღვანელობის ქვეშ და მათ ექვემდებარებათ კომუნისტური პრიციპების და დავალებების.

ეს გაააწვეტილებს და მთელი სამყაროში კამპანია უნდა გადამავსდეს გამოსავლად პუნქტად, ბავშვთა შორის კომუნისტური მუშაობის ფორმების და მეთოდების გარდაქმნის საქმეში. საჭიროა შემახუბუქდეს ნაადგილო ხელმძღვანელობა, კომკავშირისა და პარტიის ორგანიზაციული როლი ბავშვთა მოძრაობის შესწავლის, განვითარების, მისი მუშაობის ხასიათისა და ხერხების შეცვლის საქმეში.

ბურჟოაზიული ვადატანაილი შეკრება „გეგმურული“ მოსაზრებით, ძნელად აიჭრება, მაგრამ ცერეზიებისთვის ეს მოსაზრებები არაა დღეა საჭირო, ვინაიდან მისთვის პირველი როლია არა თუ მუშათა კრებების აკრძალვა, არამედ კომუნისტრაციების დახვერტაც კი.

შეკრება ვადაიქცა უკვე მთელი ქვეყნის რევოლუციონური პროლეტარიატის საქმედ. პროლეტარის უღელდესი ძალა მისი აკრძალვის წინააღმდეგ და აგრეთვე წაწილათა დამღვრების შემდეგის აკრძალვის წინააღმდეგ, დღე დაღმარებაა შეკრებისადმი, რომელიც ადამიანთა ბედობის, პარლისა და სხვ. ქალაქებს, პროლეტარიატს, მუშების მიერ დელეგატებისადმი ბუნების დამოძმა და კვების მოწოდებებს პასუხისმგებლობის თავზე აღება, მოწოდებს იმას, რომ პროლეტარიატს შეუჭოთა დაცვას შეკრება ბურჟუაზიული დევნიდან.

მოთხოვნილი ამ სისინის, აკრძალვისა და დევნისა, შეკრებაში ჩაატარა თავისი მუშაობა და უფრო მეტად განამტკიცა პროლეტარიატის ყველა თაობათა ერთიანობა, მოვლელი პროლეტარული რევოლუციონური ბრძოლების ბრწყინვალედ დასავრგვინებლად.

გერმანიაში რანდარში უტენ პიონერებს — მათგან უკლია დასულებას, მიტან უტენს უკურებს

დიდი საქმე

პიონერებს ჰქონდათ კრება ვადანწყვიტის საქმე დიდი: — აბა, ნახეთ როგორ კარგად შევაკითხონ სოფლის ხიდი? და როცა მწეშ სხივთა ზოლი ვადანსატორცნა მინდვრებს, შარას ამ დროს რაში პიონერთა სამუშაოდ ვაიშოლა.

ყველა ერთად ვაპანსა სწევს ყველა შრომის გმირი ხეობა ზოგი ფიცარს, ზოგი ქვებს და ზოგიც ხეებს ეხილები.

— შე, არ ვახსოვთ რომ ურემი ვადუბარუნდა ვივლას აქა; აბა ეხლა ვაიხარებს როდესაც კი ამას ნახავს. თუ რომ წინეთ ვლხებებს შიშით უხდებოდათ ამ გზით ვავლა, როგორ ფიქრობთ? ამის შემდეგ მათ შეაკრთობს შიში ვანა? მოძრაობენ, სკიმვენ კუნთებს, შეაკეთებს უკვე ხიდი, — და ვლხების სასარგებლოდ ვამოჩარბეს საქმე დიდი.

კომკავშირის

პიონერებს!
მუშათა
სამშობოსინ:
წინ
იარ!

ჯვალალები: ო, ხომ იცით ეს ვინც აიხი? ვადუბარუნებთ ვინცა? პიონერი: ვადასვენებთ ვინცა? თქვენში მოხსობხოდ ვარ მხალ!

მის, ცენცინარი

წილებსამებრ, რომ ჩვენს ქალაქს, ქარხნებს და დაზგებს ერთი წუთითაც არ შეშინავდნენ საჭირო მასალა და ენერჯია.

2. შავი ქალაქი.

ეს არი ნავთის წარმოების და დამუშავების ცენტრი. ქაბურღილების მიერ დედამიწიდან ამოზიდული ნავთი აქ გროვდება.

შავ ქალაქში ღდას ორასამდე ნავთის გადამმუშავებელი დინამო მანქანა.

დინამო-მანქანას აქვს უზარმაზარი ქვაბი, რომელიც მუდამ ნავთით სავსეა.

ქვაბში მოქცეული ნავთი დუღდება, რომლიდანაც ცალკ-ცალკე იხდება წმინდა ნავთი, მაწუთი, ზეთი და ბენზინი.

ორასი დინამო ქშინავს გამალებით, აქაც მანქანები აღამიანთა გარეშე მოქმედებენ და ყოველდღე იტვირთება რამოდენიმე ასეული ცისტერნი, რომლითაც ნავთი გააქვთ შორეულ ქალაქებში.

ქალაქის სახელწოდებას ამართლებს მიდამო და ქალაქის პერი.

ბოლი ღრუბლებივით იშლება ქალაქის თავზე, შავდება შენობება, სივრცე და ქალაქში მომუშავეებსაც ვერ დაუღრმევიით თავი ქალაქის ამ განუყრელ თვისებისათვის.

შავ ქალაქში უმთავრესად წარმოებებია და მათ შორის ყველაზე უფრო დიდი და თვალსაჩინოა ნავთის წარმოება.

ნავთის სარეწაოების მიდამოებში მცხოვრებთა რაოდენობა მცირეა, მხოლოდ აქა-იქ, თუ შესვლებით.

ქალაქ ბაქოში არის მეორე ქალაქი—ასეთი შთაბეჭდილება გრჩება ამ მიდამოს დათვალიერების შემდეგ.

3. ქართა სამეფო.

ქართა ქალაქი—ასე ეძახიან ბაქოს ამ მიდამოს.

ნიადაგი მწირი და სილიანია.

ადგილი გაშლილი ზღვის ნაპირზე.

არც ხეები და არც ბაი.

შენობები დაბალი—უფრო ხშირად ერთ სართულიანი.

ქართა ქალაქი ბაქოს პროლეტარიატის რევოლუციონური მოძრაობის დასაყრდენი იყო.

აქ ბინადრობდა 26 კომისარი. აქ იყო მათი კომიტეტი.

ქართა ქალაქიდან იგზავნებოდა უზენებში ბრძანებანი და აგიტატორები. ქართა ქალაქის ქუჩებს ასსოს მრავალი სისხლის მღვრელი შეტაკება რომელსაც ეგრასოდეს ვერ დაივიწყებს.

ქართა ქალაქის ქუჩებში განუწყვეტელი ჰქრის ქარი და სილით გვესება თვალები.

ჰქრის ყოველმხრიდან.

ისმის ზული და ასე გგონია ისეც სამოქალაქო ომის ცეცხლი ტრიალებს, თითქოს იცლებიან ყუმბარები, ქართა ქალაქის პროლეტარიატი თითქოს იარალით ხელში გამოსული ბრძოლის ველზე, ნამდვილად კი, ვალდობლილი. მაგარ კუნთებით, სახე ვაბრუყინებული სტვას დაზგებთან, მანქანებთან და წარმოების უჩვეულო ზრდასთან ერთად იზრდება მისი მიზნები და სიხარული.

4.—50.000 მეტრი დღიურად.

სართარი ამბავია—ერთი ფაბრიკა დღიურად ორმოცდაათ ათას მეტრ თეთრეულს ქსოვს.

ეს არის ბაქოს საქსოვი ფაბრიკა. ფაბრიკაში ხუთი ათასი მუშაა, მათ შორის ოთხი ათასი ქალია.

შედგნარი ფაბრიკაში და თველ წინ გვესება უთვლავი მანქანები. აგერ, შენ წინ ჰყრია ჩვეულებრივი ბამბა, მეორე საამქროში ის იფშინდება თესლისაგან, მესამეში იბერტება—მოითხეში ირთვება ძაფად, ხოლო მეხუთე თე საამქროში სწარმოებს ქსოვას; ამ საამქროებში თავი მოუყრია ხუთიათას მუშას და სიხარულით ენთები როდესაც მათ შორის წითელ ხილბანდებით თავეწავრულ ოთხიათას ქალს უყურებ, რომლებიც მამაკაცებთან ერთად, მზარდობს მიყვებთან მუშაობის ჩქარ ტემპს და ჯერ არც ერთ ქალს სირცხვილი არ უნახავს, დაკისრებული მოვალეობა დროზე არ შეესრულებიოს.

საღამო ეამს, როცა უკანასკნელად დაიყვირებს საყვირი—მაშინ უყვე მზად არის ერთი დღის ნამუშევარი—50 000 მეტრი თეთრეული.

5. კიზიკალი.

კიზიკალი—ასე ეძახოდენ ძველ დროში ქალისათვის აგებულ კოშკს.

კოშკი მალაია. მის სახურავიდან შეგდილიათ ბაქო დანიახოთ მოლიანათ.

კოშკის ამბავს, მნახველებს უამბობს მოხუცი, რომელსაც მეგრულზე დაჰგონია ქალარა და 90 წელიწადი უტხოვრია კოშკის კედლებთან.

მოხუცი ჰყვება ლეგენდას, იმის შესახებ, თუ ვინ ააგო კოშკი ლამაზ ქალისათვის, შემდეგ მოხუცის თქმით ქალი კოშკიდან გადმოვიარდა და ასე შემდეგ... ერთხელ მოხუცს ლეგენდა შუა გზაზე შეაწყვეტირეს და აწუღობით უთხრეს: რა დროს ვე არი მოხუცი, რა დროს ლეგენდა! ხედავ ქარხნები გვეძახიან, დაზგები, გვემები. გესმის მოხუცი, ნავთი გვეძახის, ნავთი. დარჩა მოხუცი გაინდებელი.

პიონერები ბანაობენ.

შალი.

ქალაქის რიგების პიონერები გზასაღ

ბ. ს უ რ ა მ ი

მატარებელი ვაჭრები, სამხედრო მუსიკის ბრუნა და პიონერების უცხო-სივლითა ეკავა სივრცე. ხელმძღვანელების ვაჭარულ-უბლებისთანავე ჩამოვლით რინადებდნენ და შეჩვიდნენ დაწყობილი გავეშურეთ სანაპიო ადგილისაკენ.

დაგრძელებული გამოცდის ხალხი, ხარბად გავიქნებოდნენ, ჩინი შუაპიონერი დადასრულებული სრულად ვიღო-ბიჭები და ხმამაღლა ყვიროდნენ:

— ერთ-ორი-სამი
ერთ-ორი-სამი!

ბანაკის შევიგებებენ მენ ახ. მიხა და ზო-გარბია ხელმძღვანელები, რომლებიც ადრე ჩამოყოფიან. ირავლიც ელქტრო-ლამპებისაგან განაწარმოებენ შუი ლეკოვებ-

საუღრმის შემდეგ ბანაკის გვერდ უკვლის მიგვიჩინა თიხაბანი და გაუხეხა, ჯერ კიდევ გაუხეხილ ბარჯზე დავწვიეთ და თავი ტექლით მოვკვეთე. მერის დღითი სავაჭროს ხმამ გამოგადგინა.

— რა ახმავე, რატომბა ასე ადრე საუჭარი?

ვიკითხებოდათ ერთმანეთს ვაკციბულნი თავიდან უღმერთი.

დავბრუნდით შიონისაკენ. გზაში შუბო-გვითუდა ბარის გარეშე ახ. ვინა და გავიქნებოდით შუაგვიანობა.

— სად ვაგებობართა?
ჩვენ უცხად შევიდით. ახსობაში სხვა პიონერებიც მოგვარდნენ. უძლიერა ყველან ძეგლები და თავადებენ.

ახ. ვინა მოხდა რაშიც იყო საქმე და დღითი მოგვამართა:

— თქვენ ეს ადგილის საყვირი გვიცნაო?
— რომ არ გვეგონოდა არც ადგილი-დით. მოსწრებოდნენ შენიშნა რატომ პიონერმა და ყველან სახეზე დიდილმა გადაურბინა.

— ეი, ძალიან ჩაბრა მოტყუებულობათ. იმიტი მაქვს, რომ შემიდით ასე არ შეცდებით.

პირველი საყვირი არის გადავიძიბის. მორი ჩაქმის, ხოლო მისამდე საყვირის დარბს ყველაში საერთო რიგში უნდა იდგეთ.

ჩვენ დაუცხვენითობი დაეწმინდეთ ახით იქით, დადავალიერეთ საშარდელთა, საწყობი და სხვადასხვა თიხაბანი.

— ბიჭებო მოდით ვიდრე საყვირი დაბ-ნაგ ვაგებებრინით და სურამი დავათვა-ლიეროთ.

— დადავალიერით, დადავალიეროთ! შევდიით, მაგრამ ბოგარე დაზარა პიონერი დაგვიგება, შეგვიყვარა და შეგვიცნობა.

— სად მიდიხართ?
შეითვალეთ გაგვიცნო და სურამში მივ-დევართო. უთასუეთ.

— დაბრუნდით, უნებართვოდ სწარული არ შეიძლება, დღითი შემდეგ.

მეტა რა გზა იყო; დავბრუნდით უკან. მისამი საყვირის შემდეგ ყველაში ციდე-ბით შეჩვიდნენ და ვასრულებდნენ სხვადა-სხვა ვაჭარულბებს. ვაჭარულბების შემდეგ გავდმოვიტოვე პირის დასაბანად. სურამს იმე მოინარა ჩამოვლდნენ, ერთი შიონისის ტიბ ახლოს, მეორე ახლოსთან.

პირველი მდინარე მართალია, ჩქარა, მა-გრამ ლამაზიანა. მორიკი კი ნილა მომიდინა-რების, კოდივან ჰაბზე. ჩვენ მეორე ვაჭ-რით, ვიპოვეთ უფრო მოხერხებული ადგი-ლი და შევუდეთ პირის ბანას. პირის და-ბანის შემდეგ აყვირდნენ ბაყყებრილობებიც

ჩვენ ზედიზედ, ჩაღრმავებულ ადგილ-ში მოიკაშხებოდნენ.

ეს არ გვესიამვნა. დავბრუნდით ბა-ნაკში, სადაც უკვე გველოდებოდა ჩაი, ჩამი და საუხეზე შედარებით მშვიდობიანად ჩა-იანა. საღილეზე კი ასტყდა აურზაური, ჩა-იანობა.

მორიგებმა იმდენი ბური დაარბეს, რომ სადღის შემდეგ ბურის დარჩა, და ვაჭუ-ქდა.

სადამით, რაცა ჩაის შემდეგ კოცონთან მოვაროვით, ბანაკის გვერდ ახ. მანონ შიონისშივე შევიცხოება.

— ქაყოფილნი ხართ თუ არა დღემან-დელი დღით?

ჯერ სიმთქმე დასადგურა, შემდეგ კი ვაჭრ-ქუხნად ვაგება ხებეთ:

— ბიძო.. ახა.. ზოა.. ახა:..
— ხმელს ვაჭარებობით ვამორჩილდა თქობიშრულ ვივას მადლა და წყრიალა ხე:

— ახა.. ახა..
— ვინა, რატომ ხარ უქაყოფილო?
— მე? — წამოწითლდა ვივა, — გი-რიძ, რომ სადღის ვივა პური შევიღე, ჩემმა ახაგებმა პირველი ნაჭერი პური გაიბემა ჩაიდან. მე იო უთავო შარვალი შე-რება, — დაბანა მან. ამ სიტყვებზე პიონერ-ებმა გადაიხარხარეს; ვივაც იცინა.

— პიონერებო, — დაიწყო ახ. ვანო, — თქვენ ვაიყინეთ, მაგრამ ეს ძლიერ სერი-ოზული ამბავია, ბანაკში ადგილი არ უნდა ჰქონდეს ახლა უკმაყოფილო მშუბი-ეობა. თუ ის დღის მოხმა მხოლოდ იმიტომ, რომ მოუწყობდნენ ვართ.

სეფხელი სეფხელი

ხრები იაბოლა ხრილებს.
მიდის წაიბის თიარული.
ყრო ხაივიდნენ ღლიალებს
ხაბამ ამოიარული..
მუხლებო მხნით ირბინეთ!
მეტეი ვადალანტულა...
ირვალე მწვენი ბიბინებს,
საუხეზე დალანტულა...
მწე მიითამს აყვირის,
თივლებს მგორით შევალე,
შრომით შექმნილ საყვინ
ნიაგი აწიარალებს!..
მთას გულწინ ამოვიკ
და ხმურით გაისმა,
მეტხეობი ჩამოტყდა
ჯახანი გრივალისა!
თავითთ ვაშლილ თვალებში
ჩაივარ სწირავდა ქაყოლი,
გვიწდა: ეღუბე თარეში
და სირბილი: ჩქარული!..
ათავებენ ალიობს
არის მეორე, ხმურით...
მეტხეობი გვილოდნენ
სიკოცხლის სიხარულით!..
გროლ წვივებმა უსწირეს
გრაობიბენ ღრუბლები.
სწქეტს ხალისი მუხლომევი,
გულია: მოულოდლო!

— ვასებობა!..
— ვასებობა, ვასებობ, — გაისმა პიონერთა ხმა. მეორე დღეს უკვე შეიცვალა სურათი, ბაყყინ წყალბეჭე მივბრუნდით და ჩხბნებაც იკლო. ჩვენ ბანაკი საბუკო რუხ-ნადვად აგრეთვე ექსპურსიბით მოწყობაზე-დაც: ვადაწყვედა ასეთი ექსპურსიბი მოწყობა სოფ. რუხა-თელეთში, კოლქტორებ მურბერ-მობის დათვალიერების და მისი შესწავლის მიზნით. წინა დამით ბანაკში ვამბარია ცეკ-ვა - თამაში, სილგერა, უკრავდა ჩვენს სასუ-ფელ ორკესტრი და პიონერების მიზნობრილი ურჩიბული ადგილებდა სურათის მიუხედავად ბუნებისა. ნახსამოფენი და საცმოდ დღე-ღამე-ღამე ძილს მივეციეთ თავი.

აგრ კიდევ ირავლიც ბნელდა. მიიღო სურამის ისე იყო ვარუმუბელი, რომ ქალაქი უღაბისი მსგავსიბუნებდა. უძრავად: ვანგაში, საყვირის ხმამ და წარის გულუნება შარავი ბანაკი. ვამოგობდით თიხაბანად, ზოგი დღე-ში შევიღე, ზოგი უხსოვია.

— ჯგუფებო სდეთ, — გაისმა ბრძანება.
— პიონერებო, დღის თქვენმა მოქმედებამ ერთხელ კიდევ დაამსიკცა, რომ პიონერ-ორგანიზაცია იყო და არის შეუთა-ქალის საბაგის მხად.

— მზად ვართ, — გაისმა პასუხად ძლი-ერი ხმა.

ამხანაგობ, ჩინ წვალილ სოფ. რუხა-თელეთის კოლქტორებში ვამი-დავებინებოთ, იტლა კი დამსილენით.

თქვენმა გამოწყობილმა სასოლ ორკესტრის გრიალით ვაგრძელებთ რუხა-თელეთში, მეტეი. მდინარეში ცივა ვაჭარობი, არა-ჩვეულობრივად ლამაზი კლიმატი. იმატებო-ბა ჩინ ყორადლებს. ვაჭრა ხნის სარაობის შემდეგ საცმად დაქმენული ვაჭარობით ცერანს ხალხსა და მიწვარის ყვეალები-საგან ვაგებინებთ შივარცხან. გზების არ ცილენის ვამო რუხა-თელეთის კოლქტორ-ობრიბის გარე მიო-იარით. უკმაყოფილოდ თავადებდით თან, მაგრამ იმდენ გვიწინა, რომ მიორით უსალოთ ვნახავდით ჩუმ-ბითობის. მეორე ექსპურსია მოვაწყვეთ სხა-ლითის რაიონში, სოფ. ვეშო-ქალაში. აქ დაღიბართ კოლონიერე ვაჭრებს, ვაჭო-თიხნთ მიწა, ამოვლოვით სარეველა მცენ-არეობი, მოგარწყვით და ჩავატარეთ პაბრა საუბარი, სოფლის მეურნეობის კოლქტი-ვიზაციის საკითხებზე. იმავე დღეს ქალა-ქის რაიონის მ.კ. დღეგვეთა 14 ქაგის რა-ოდენობით ვამიზავრა ქვეშეგული ღდნ-რაიონის ბანაკში.

ჩვენ ბანაკს მსტუმრა სურამში ბანაკად მყოფი, წითლო-პირილია შრომობიო ლე-განია. ჩინ წ. არბილობის ვაჭარბანიბნძო-ლით საუბრობ, წამოთიკვა მხოლოდო სოფ-რევე. წითლო-პირის და პიონერ-ორგანი-ზაციის მიზნითეთან ვაჭრების დამყარების შესახებ.

თავის მხარეა წ. არბილობა ვაჭრების თავითი ბანაკში ინოსლობითა გამოქალაქო იმის კომპლიდენტ. ბანაკმა ვაჭოუმე ვაჭო-ივსე უკლებს ვაჭრით, მოახდინა ადგილობ-რი ნაშთობობის მუშაობის ვაჭო-ივსედა. გამართა საპროტესტო მიტინგი, ჩინი ღე-დავაციის პიონერბული ვაჭოთა სარეა-ტორისი შეჩვენებზე, ასე-ფრინის ვაჭო, ქე-თაბის რაიონის, ომ-რაიონის და ქეთა-ბსელ პიონერბთან ერთად. ამავე მობრუნ-ვად იყო სურამბარბო ქალაქის და ღდნ-რა-იონის მ.კ. ორგანიზაციის შორის.

მოწყვე აჭრეთვე „სურამის ციბის“ ვახა-მათილება.

პიონერი: გომი ლომიძე.

შ. ზამილაშვილი.

ინტერნაციონალური განაკის საჯიომ განხნა

პ ავისტოს საღამოს 5 საათზე მოხდა კოლორიის ინტერნაციონალური პიონერ-ბანაკის საჯიომ განხნა. განხნას დაესწრნენ კომკავშირის ამირ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის ნ.პიონერთა საოლქო ბიუროს, საქართველოს კომკავშირის ცეკას, ნ. პიონერთა ცენტრალური ბიუროს, სახელგამის და სხვა საზოგადოებრივ-კულტურული ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

პირველი მისასალმებელი სიტყვა წარმოასთქვა კომკავშირის ა. კ. საოლქო კომიტეტის ნ. პ. საოლქო ბიუროს თავმჯდომარემ ანხ. სანაკოევმა, რომელმაც მოკლედ აღნიშნა ინტერნაციონალური ბანაკის დიდი მნიშვნელობა ა. კ. მომჭერების ბავშვთა ინტერნაციონალური ურთიერთობის განმტკიცების საქმეში.

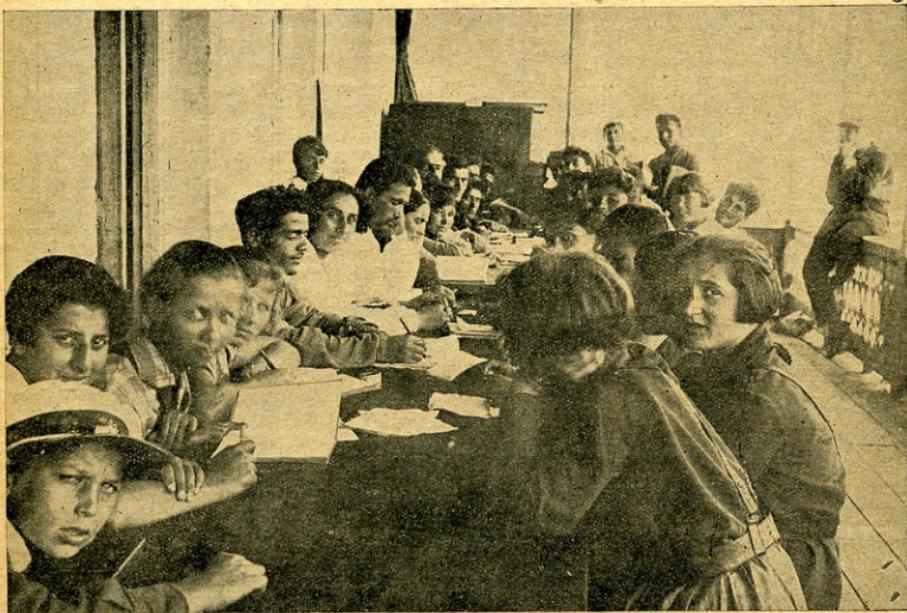
პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის და სახელგამის სახელით ბანაკს მიესალმა პროლეტარული მწერალი ანხ. ალიო მაშაშვილი; პიონერებში დიდი სიხარული გამოიწვია მის მიერ წაკითხულმა, საერთაშორისო შერეობისადმი მიძღვნილმა ლექსმა „შერეებისაკენ“.

ყოველი ორატორის სიტყვა მქუნარე ტაშით და ინტერნაციონალის გუგუნით იფარებოდა.

ზეიმის დასასრულს პიონერებმა მოედნის ანაზე ააფრიალეს ინტერნაციონალური ბანაკის წითელი დროშა.

და—რძ.

პ ი ო ნ ა რ ი ა

ა ბ გ დ ე ვ ზ

ლენრაიონის ნორჩ-ტურისტთა მოკრამბა

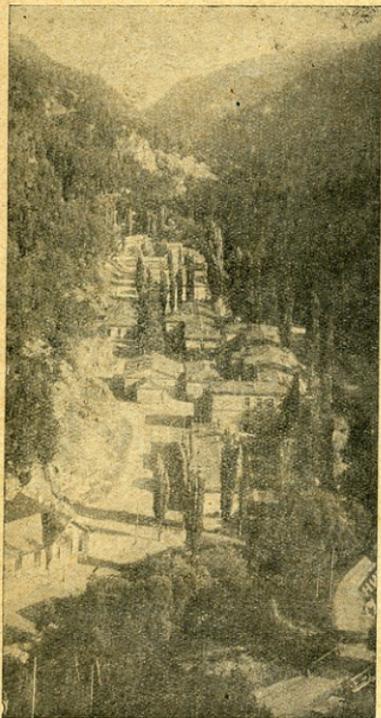
ბავშვთა აღზრდისთვის ნორჩ-ტურისტთა წრის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. ტურისტთა ლენრაიონის ბიურომ ა. წ. ივნისის 30ს ჩამოაყალიბა ნ.-ტურისტთა წრე.

აღნიშნული წრე საექსკურსიო გაემზავრა შემდეგი მიმართულებით: ტფილისი, ავჭალის წყალ-სადენი, ავჭალა, ბავშვთა ახალშენი, ზაქარია, მცხეთა, ნატახტარი, ძეგვი, ქსანი, კასპი, სამთავისის კომუნა, მეტეხი, ხილისთავი და გორი. ნ.-ტურისტები აღნიშნულ ადგილებზე ჩერდებიან თითო დღეს, ათვალეობრივ პიონერ-კოლექტივებს აღუვადენ მითითებებს: უნდა აღინიშნოს, რომ ჯერ არც ერთი კოლექტივი არ არის გადასული მუშაობის ახალ მეთოდებზე.

ამ ნაკლის გამოსასწორებლად ნ.-ტურისტები ადგილებზე სტოვებდნენ სიონადიდო ლიტერატურას: წიგნებს, კურსალებს და სხვ. საჩუქრებს. უხსნიდნენ მათ მუშაობის ახალ მეთოდებს. ნ.-ტურისტები ეცნობოდნენ აგრეთვე კოლმეურნეობებზე მუშაობის პირობებს და მოსავლის აკრების კამპანიის მსვლელობას.

უდიდესი შთაბეჭდილება დასტოვა ტურისტებზე კასპის ცემენტის ახალმა ქარხანამ და სამთავისის კომუნამ, სადაც 41 ოჯახი ერთი ოჯახივით ერთსულოვნად მუშაობს. ნ.-ტურისტთა ექსკურსანტებმა მონაწილეობა მიიღეს აგრეთვე გორისა და კასპის ალ.კ.კ. კონფერენციებზე, სადაც ისინი გამოდიოდნენ კავშირში და სხვ.

ა.

გზადგოვა

— თქვენ საით? — შევეცითებ ჩემს თანამგზავს, როცა ბორჯომის მატარებელი ქმნით შეიჭრა პატარა სადგურში.

— აბასთდნანში... იყო ხრნიწიანი პასუხი.

— ალბად სანატორიუმში?

— დახ! ქლექიანი ვარ და... იჩენება მე-შვილოს რაიმე... ჩაილაპარაკა დაბლა ჩემმა თანამგზავმა და ავტობუსის მოახლოებამზე, ჩვილები მოიჭერა, ალბად უფასოდ მგზავრობის ბილეთს თუ ეძებდა.

ჩემი დიუკებმა სწორი აღმოჩნდა. მან სოცდარზღვიის მიერ გაცემული უფასო ბილეთი გაუწოდა შოფერს და საჯდომი ადგილები ჩაათვალა.

— ვინ არიან კიდევ სანატორიუმში მამაგან? — გააფრთხილა შოფერმა. ახლად ჩამოსვლილი.

მოგვარდით... ჩაქსდით...

— პირველი ადგილი ჩემია... კაპასოს კეთილამებმულები დედაცაქი.

— ?!

— აბა, შოფერის გვერდით დავეჯდები... უკან რა დამაჯენს... განავრთო მანვე, როცა ათიან გამაედავა.

— შოფერთან ქალის დაჯენა საავტომობილგო წესით აკრახალა... — მინენა ვი-

პოეზია!

მე,
ნული,
კბარი:

გ ა მ ო უ ა ე ნ ა
გ რ ი ო უ რ ა კ ა რ

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

დაცე და შოფერის დასტურით მოიშველია...

— უკან, პრინციპია ან დავეჯდები... მე ხომ... — აიღოწა ლაშქმულებილი.

— ალბად „ილით კაცის“ ცოლია... ჩაილაპარაკა ერთმა.

— ერთი შენც! — შეესტევა პირველ ფერწასული, ეტყობოდა მძიმე ავადმყოფი, და ხველა აღუარდა.

ავტობუსი აშინდა, აბუქდა და...

— ბუ-უ! ბუ, ბუ-უ! — გააფრთხილა სირენამ ქრწაში მოსაჩრულე ხალხი. გზატყეკილი დააკლანა ჩვენ წინ დავემულ ქალებში ჩაყოფილი მდინარესვითი და უკან ჩამოვარკა ბორჯომ-მაკრანის ქედები, წიწვით მოჩითული ხეობა, სახელდახელოდ განაშენი ლივანის ხეივანი და სასახლე.

გზატყეკილი პარალელურად მისდგეს მტკვრის განაპირად და ყოველ ახალ მოსახვევებთან თვალწინ იშლება თვალწარმტკიც სანახაობა: წიწვით შემკრირილი გორაკები.

დაბლა: წიფლნარი, დაგინძლული ჩირვიები, კატბარდები.

მტკვრის პირად: ქალები — ცარტოვლის, პურისა და სიმინდის ყანებით. პურის ყანები, ანაზდელულად რომ ხანაზამ მტკვრის ნაპირებდან წამინაბერ

ბორის მსუბუქ ტალღებში და მსუქან მარცვლებით დაძმობული თვითავები ერთმანეთს დინჯად ესალმებიან მტკვრის განაპირაში...

ყაფიობი ბეპლებით შესვია ბარაქიან პურის ყანებს...

შესვია და წითლად მოურთიანეს... ავირ ამური.

აწურის ცინის ნანგრევები. ფეოდალურ საქართველოს ნიშან-სიმაგრე.

ირგვლივ მიუვალი კლდეები; მარცხნივ — მტკვარი.

გარშემო: ხროცი მიდამოები... სიბი, კარჩხლები.

კარჩხლები და მოტყეპილი გორაკები, სომხეთში მინახავს ასეთი ადგილები.

ტრამული გავიწვინდა კაცს უწებლივთ. გაწიწვინდა ახალციხეც.

ორი საათია გზაში ვართ და უკვე 50 კილომეტრი ავითოთკავს ასე შეუმწინებლად.

მტკვარს ვაბნა: ძველი ციხე-სიმაგრე, გლავანი მკვიდრი და ნადავლ ხელით ნაშენი.

კედლებში სათაფრე ქუქურტანები. შიგნით კოშკი.

გარშემო: ახალციხე (პლანი) კობტა ევროპული სტილის ქალაქი, განიერი ქუჩები კობტა ორსართოობიან შენახებით.

— წინად იქ მშენებნები ტყე ყოფილა. წიწვითი ტყე — ამჟამს ერთი ხანში შესული ოსმალურ ყაიდაზე ჩაქვული თათარი — მომსწრე კაცი ახლაც ცოცხალია, ახასთუმანში ცხოვრობს, გოდერასშვილია გვარად. 140 წლის იქნებოა ამჟამად.

— ას ორმოცი წლის?!
დავინტერესდა... ჩავეწერი.

მიჭრის ავროპუსი და დასიციხულ გზატყეკილზე გველეხად იკლავება ნაცრისფერი ბუქი და კორიანტული.

სოფელ უღვეში ვართ, კათოლიკური სოფელია. თითბებუც სვხოვრობენ... კათოლიკები ქართულად გვარებთ. სახელები მერწილად ფრანგული წარმოშობის. ედუარდ, ედუარდოვიკ — უღველების საყვარელი სახელებია.

სახელები მიწური, როგორც საერთოდ მთელი ახალციხის მხარეში.

სწორია წერი-კითხვის უტოლმინარი, მერტწილად თათარი მოსახლეობაში.

მძღვენ: მემინდგრობამს, მეცხოველეობამს, მეუსტარეობამსაც.

ყოველ ეწოში ყროყინებს დღესურა „ბედღურა“.

ახალციხური „ბედღურები“ განთქმული არიან თავიანთ სიღლითა და სისწრაფითაც.

სამუშაოზე ქალები უფრო მომანან, ვინემ მამაკაცები.

ხან-შესულად ჯერ კიდევ ჩადრებში გამოყურებინან.

შრომობენ ქალები ბალბოსტნებსა და ყანეში...

მამაკაცები კი მერწილად სავარეო, საკვების განაგებენ: ყოველ დღით მატკვრულენ ხილითა თუ სურსათით დატვირთულ „ბედღურებს“ ახლო ბაზარზე და

თვითკაც რაინდებივით „მედარებზე“ წამოყვებულნი ფეხებს მიწაზე მიათრებენ.

ერთი სიტყვით, საცაქრო სააღებმეცემო საცემები მამაკაცები განაგებენ ახალციხელ თათარ მოსახლეობაში.

საცერეგლია: ძვალმეფარი, ახალგაზრდა ჯდნობითი სსკე გვეყვით დღმოსაქლორ სისანტრია და მოთინებლობითი მონაგებებს შოაზე და ასევე დინჯად და ზანტად გაიძისნი: „მარწყვი, მარწყვი“-ო. მარწყვის დატყვდა-გასაღებები ერთობა ასეთი ცეპკატი.

ფაგირის, მავრამ... ფაგირები რაღა საცერეგლია-ფტო დაეყვით დღმართხუთ, ფაშოფაშოთ კურქანდის ხეობა.

ტრიალი მონადირები და უსიკოტხო ტრამალი შეიკვებო წყვიანზე შაე გრუხა ტყეებით.

შვირი ფეხებარი. აქა-იქ ნაბიჭები. წყობიარობი კოლგებსავით შეუღარებელი სილანაზის-არყის ხეები.

გორაკზე მოსმანს თამარის კოშკი... ეს კოშკი ოძრნეს (ოკხესაც ეძახიან) დარაგობდა თავის დროზე...

იკვდა ომსალოს თავდასმებთისავან. დღის კი...

სასიკოვია და გოგოლას უფრო წაიგებენი სანდერეგლი, ვინც რაიყე საფაზას და სიმგერეს... აბა, რა სიმგერეა დღმეადიდელ ბირობებში როდაც ხუხულა, რომელიც ერთი ყუბანისი აფეთქებაზედაც კი ნაყარტუტად იქცევა...

ჩვენ უფვე ამასთუმანში ვართ. პირველი სანატორიუმში ვთავალოებები.

80 კილომეტრი გამოგვივლია სამი საათი განხვდობაში.

პა, გიდი ტრენიკა! სამი დღის საელი გზა სამი საათის განხვდობაში...

მავრა, ბათის არ ავტორიგებს დღეს ეს სისწრაფე.

ოთხობი კილომეტრი... პორტოკლი ერთ საათში ფაგრეს ამ მშხილს ამავე ახალციხის გზატკეცილზე...

„მშვიდის პანორა“

მდინარე ამასთუმანის ნაპირებზე, ვაშლურებითა პირველი სანატორიუმში. ოპორმულიანი, მოზრდილი მწენობა 120 კაცის ადგილს იტევს.

იქვე: ელექტროსადგური, საბანაო აღუხა და რაც მთავარია (ქველი აბანოები, რომელთა შორის ერთი აბანოებს აბანო“-თ არის ცნობილი.

40 გრ. აღწევს წყლის ბუნებრივი სიციხე-მე.

მავრამ ეს სახელწოდება რა შუაშია? „მშვიდის აბანო“... დავინტერესდით. გამოვკითხეთ.

ეტიში იძლევა აბანო-განმარტებას: — აბანოების სათავე იმ იმ კლდეებიდან იწყება—ეტიში ხელს იშვებს ოღნავ ხრიოც კლდეებისაქონ სადაც მიწის სიშორის გამო, დამატუნებული ნაძვ-ფეხებარია, ჩირჩკებს უფრო წაიგავს—იქ წყალი ძალიან ცხელია და რაბობიდაც გველივით ეტანებიან აბანოს სათავეებს.

გიდივითი წყალში (კურაობრე, მრავალბობან და აიღან) წარმომდგარა ამ აბანოს სახელწოდებაც.

— კი მავრამ გველები არ იკანებინან?— მცითებები მე.

— არა, არ იტანებიან. ისე ამანის წყალი სანამ წყალსადენის მილში გაივლიდა იშვინდება სპიკოალური საცერეპი, ასე რომ

მობანაგისათვის ყოველგვარი სამშრობა ალყვილია აბანოებში. თუ აბანოების არსებობის ტიტრიაში (აბანოები აშენებულა 1881 წელს) ერთელ ყოფილა შემობიგება აბანოებში გვიგისი გამოყოლის, რასაც თავის დროზე გულმსკეპში გამოიწვია მობანაგელებში. მას შემდეგ კი სპიკიალური საცერების წყალშიც ერთი საბინოვება მოსახლეობა აბანოებს სამშრებლო მიზნებზედაც აქვს.

განაფიქრებს ეტიში—ის მშეთად დადებითი გაეულნის აბანოს, კანის სრულუნებას და ქვეუბნე. აბანოს გვიგირგის დანაწყოლებაც დღდა. გარდა მოვარაგებების, აბანოთი სოფლებში, განსაკუთრებით თათრები სარგებლობენ; გლეხები ჩამოდან შორეულ სოფლებიდანაც კი. აბანოს ახლო მდებარე სოფლებში თათრები მოსახლობენ, რომელთაც ხშირი ბანაობა „კურანი“-თ აქვთ ჩანრგაილო, როგორც სარწმუნოებრივი რიტულის ერთ-ერთი სახე; მოთხიენილება აბანოზე დიდაც, განსაკუთრებით ზავფულებით, მაშინ, როცა წინად არსებულ 34 საბანაოში ავამად მხოლოდ ოთხმბეტი მოქმედებდა, რაც ცხადია ვერ აკმაყოფილებს მომხმარებელ მოთხოვნილებებს. იწყება შუავული აპასთუმანი.

შუავული—საქუროტო მნიშვნელობით, თორემ ძველი ადმინისტრაციული დაყოფის მიხედვით, ამასთუმანი ერთ პატარა სოფელს ქეია აბანოების მახლობლად; მხოლოდ ამის ადგილებზე, სადაც ავამად ქუროტო არის გაშენებული, სანატორიუმები და სხვა სამკურნალო დაწესებულებები ძველად ოძრეს (ოკხე) ერქვა. ქუროტო გაშენებულია მდინარე ამასთუმანის მარცხენა და მარჯვენა ნაპირებზე, კოხე ოპორმულიანი მწენობები—ადგილობრივი ქვით ნაშენი. წყალსადენები და ელექტროგანათებითი მოწყობილი.

აქა-იქ რომანოვების სასახლები... სასახლე: საზაფხულო და ზამთრის ცალკალკე.

მთ შორის ყოფილი დიდი მთავრის გიორგის სასახლე იპყრობს ყურადღებას.

შენდება ახალი მწენობები, მავრამ... ბინების სივრცოვ თვალსაჩინოა...

გულსაკლავად გამოიყურება სმოქალაქო ობის პერიოდში დანაგრეული სახლები... დღესაც არ არიან აღდგენილი, მაშინ როცა საცუბნო და ყოფილი საცაქრო ფარდლები ბინის სახით არის გაქირავებული ოთახების

სივრცოვით გამო, ან კიდევ ერთ პატარა ბანახე, 3-4 სული ცხოვრობს საშუალო ზოგან კიდევ მეტიც.

სანატორიუმში

უვე ერთი კვირა ვაძლიერებულ დღებზე ვიყო მეორე სანატორიუმში. სანატორიუმის ინტერიერი ძალიან კომუნალური პარნიკაბზე აგებული ერთ-ერთი საცხოვრებლო უჯრედი, უჯრედი —ქტურულ მებრძოლი ახალი ყოფის განმტკიცებელია. მეორე სანატორიუმში ოპორმად ავად ყვოფილა.

მეტწილად პასუხისმგებელი მუშაები მომე რესპუბლიკებშიან.

ამბანაგური დამოკიდებულება თვალსაჩინოა, როგორც ურთიერთ ამბანაგებს შორის, ისე საცემო პერსონალთან.

ამ შიგრი ყველა სხვა სანატორიუმში ბევრს ვეივაფობს დღმეგვინის: ხშირად გაგონებთ საცედოებო არახინდისა და სოციალდგეის სახატოებში: „ურთიერთ დამოკიდებულება ცუდია“, „კინოლაბან“ „სანატორიუმის რეჟისი არ იტორიუმებიან“ და სხვა.

სოციალდგეის სანატორიუმში 200 კაცი მცურავიალბი.

არახინდისში სამს ორმოცდაათი. ა.-კაცასისი და თითქმის საბჭოთა კავშირის ყოველ კუთხიდან ჩამოსულან აქ ავადმყოფები სამტუნრალიდ. ეინ გინდით, რომ აქ არ ნახათ.

— ეს მონლოლი მონლოლეისის სხაახა პარტიის ცეკას მდიანია—მიგეთითებენ დახალი ტანის გუმე მამაკაცებს.

მონდლოლი აქ არიენი იქის, მავრამ მონლოლს თან ახლავს თარგმანი, მონლოლი კომპაშვილი, რომელიც ავამად მოსოვის კომუნისტურტეში სწავლობს.

სამედან ეძახიან მონდოლს. მეოთხეს ბადარ-ხოს... იშვითი ცნობისმოყვარობას ოჩენდს ყველადრისაღმი.

ცილომბენ კავასიელ ამბანაგებითან მეგობრულ დამოკიდებულების განმტკიცებას... გვეკითხებიან ყოფა-ცხოვრებისა, ზნე-ჩვეულებისა და სხვა მტვიცნეულ საკითხებზე...

და ასე, ციხე-პასუხსა და ურთიერთ ყოფის გაცნობაში მიჭირან დღმეები.

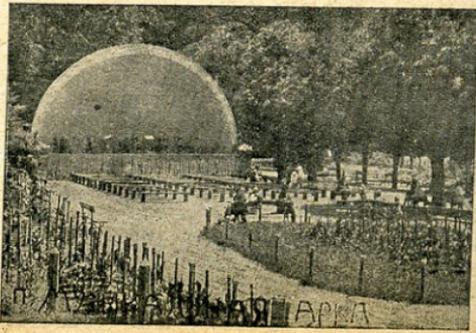
სანატორიუმში მიწინარად ხრიანაზთა ხველა და ფერამკრთალსა და უღიბლამ სახებზე გამოჩნდა ოდნავი სიწითლე.

პ. ჩხეიძე.

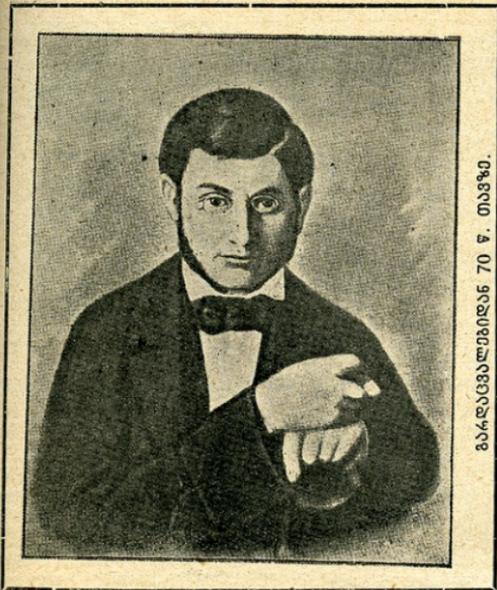
(ფაგრძელება შემდეგ ნომერში)

პიონერები

საბჭოთა
კომუნისტური
კავშირები

ს
ა
ბ
გ
დ
ე
ვ
ზ
თ
ი

ბარალცვალიკიდან 70 წ. თავზე.

დანიელ ჭონქაძე

პირველი მწერალი, რომელმაც ხმა აიმაღლა ბატონ-ყმური წესწყობილების ჯოჯოხეთური პირობების წინააღმდეგ, გამოეხარჩლა უფლებებო გლენკაცობას—იყო ტფილისის სასულიერო სენიარიის მასწავლებელი — დანიელ ჭონქაძე.

წელი შესრულდა 100 წელი დანიელ ჭონქაძის დაბადებიდან და 70 წელი კი მის გარდაცვალებიდან. მართალია დანიელი არის ავტორი მართო ერთადერთი პეტრე მოთხრობის — „სტორიის ციხე“—სი, მაგრამ ამ მოთხრობის, იმ დროისათვის უჩვეულო, უღირესად რევოლიუციონერულა და სრულიად ახალმა შინაარსმა დანიელს სამართლიანად მიანიჭა პირველი პროტესტანტ-რევოლუციონერი მწერლის სახელწოდება.

ბატონყმობის მთელი სისაზიხორე გადმოაბნობდა დანიელმა ამ წიგნში: ის ბოროტება და ადვირახსნილობა, რომელსაც სჩადიოდენ მემამულეები, არ დასტოვა

დანიელმა უყურადღებოდ, მბატრულ ფორმებში ჩამოასხა, გააცნო ყველას და ამით დღის სინათლეზე გამოიტანა საუკუნოებით დაგროვილი ბატონყმური ხვაგი.

ყმების ყიდვა — გაყიდვა, მათი ოჯახების დახვრევა-აწიოება, საძღვდელოების ჯაშუშობა, ქალებისათვის ნაშუსის ახლა, შშიერ — ტიტველი ყმების გუთანში და შემდეგ კევრში შეშმა, აი ოს გვიხატავს დასიელი „სურამის ციხეში“. ამაზე ხმა აიმაღლა დანიელმა მამი, როცა თავდა-აზნაურა წრიდან გამოსული მწერლეთი ამტკიცებდნენ: ყმებსა და მემამულეთა შორის დამოკიდებულება—მამამილეთია, ან კიდევ ურტყვად გაიძახოდნენ: „ყმს ჰყავს ბატონი არ ბატონი, ერთნი არიან ყმა და ბატონი“—ო. ახ დროს დანიელმა „სურამის ციხე“—ში მათ საწინააღმდეგოდ ალაპარაკა: დღრმისხანი, ვარლუა, ოსმახალა იატოები; „სურამის ციხე“ ყუმბარასავით გასკდა და ამაა განიოწვა ბატონ-ყმური ქაობიდან სხადასხვა გვირი ფერისა და ჯიშის ქვეყარმავალითა აყაყაებდა. თუერთაცუფილმა თავდა-ახსაურობამ სამარტყვიხო ბოძზე გაკოულად იგრძოთ თავი და შურისძიების გზას დაადგა დანიელის მიმართ. „სურამის ციხის“ გამოცენამ ააღლუვა და ააბობოქრა „წერიხებულთა“ წოდება და მათში არავინ არ დარჩენილა, რომ დასიელის მოსაკლავად ხელის გული არ მოქაეებოდეს.

სცადეს კიდევაც ამ ვაეხატონებმა მათი სამარტყვინო „საგინო“ საქმეების გამოძვლავნებულის, დანიელის მოკვლა, მაგრამ ამაოდ. როგორც ვიციტ ერთხელ კუკის ხიდიდან მოუნდომეს ავადმყუღ დანიელს გადავდება, მეროეჯერ კი ქართულ კლუბში დაუპირეს ცემა შურისძიების მიზნით, მაგრამ დანიელი ორივე შემთხვევაში უფნებლად გადაარჩა. დანიელი არაფრად აუღებდა ამა ქვეყნის „მდიდებულთა“ რისხვას, ხსობიდან მას სჯეროდა მშრონელთა მომეილი, ეს დროც ახლითგებოდა, მაგრამ დანიელი ამ უდიდეს აქტს (ბატონ-ყმობის გადავარდას) ყერ მოესწრო.

ის გარდაიცვალა 1860 წ. 16 ივნისს; ბატონ-ყმობა კი ფორმალურად გადავარდა 1864 წ. გადავარდა; სამწუხაროდ არც ბატონ-ყმობის გადავარდის შემდეგ დამყარებულა „მშვიდობა და სთნოება კაცთა შორის“. გლენკაცობას და მშრომელთა მოსახლეობას მემამულეებთან ერთად კიდევ გაუწინა ახალი ბატონი: ფულის, ჩარ-ვატრების, დავით დროიძეების, ტარაელ მკლავაძეების და მოსე მწერლების სახით; მათ საწინააღმდეგოდ კიდევ სამიოა შექნა ახალი ბრძოლების წარმოება და ასეთი ბრძოლის ლიტერატურული ხელმძღვანელობა იკისრა დანიელის ერთად-ერთმა ღირსეულმა, ლიტერატურულ პოლიტიკურ ნემკვიდრემ, უდიდესმა მწერალმა, ეგნატე ნინოშვილმა.

ბაკალი ხუნდაძე.

სენაპის კომუნალიზმის ბანაკი

კომკავშირის სამაზრო კომიტეტის ხელმძღვანელობით ქალაქის კოლექტივიზმიდან 30-მდე პიონერი გაეცნინილი იქნა ბანაკად: ავარაკ სურამში. მათ რიგებში 8 პიონერი სენაკის საბ. სახლის ბავშვთა კომუნლიდან არის, დანარჩენი კი—კერძო, ღარიბ ოჯახებიდან.

საბანაკოდ გასული პიონერული შერჩევული იქნა ჯანმრთელობის მხებდვით და გავყენილია ავადმყოფი პიონერები. ბანაკი უზრუნველყოფილია ყოველმხრივ. ურდა აღინიშნოს, რომ კომკავშირის სენაკის ორგანიზაციამ, როგორც გასული წლებში, ისე წელსაც ეს საქმე დიდი ენტუზიაზმით ჩაატარა. ლ. ლომთაძე.

მეგრულად

მე

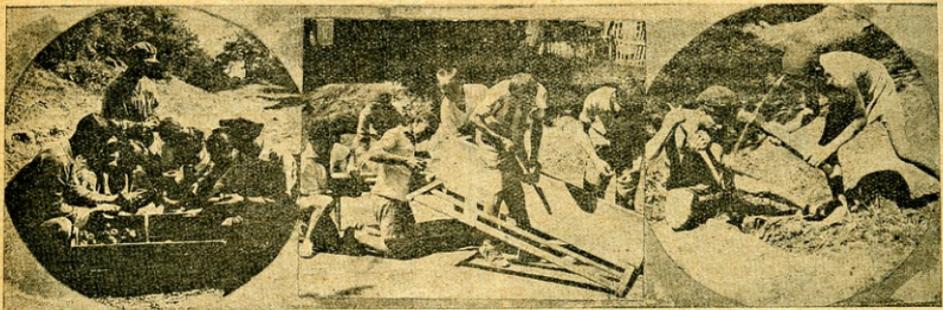
„იქონალი“

ზენა?

პისმაკავშირის ღარიბ მოსახლეობა

სოციალისტური შედეგობის ერთ-ერთი მუხლია თანხმად ზუგდიდის ნ. 3. 1 კოლექტივმა დახმარება გაუწია სხადასხვა საქმეში ხუთ ღარიბს გულს, კიდევ ურდა მოეწერს 6 ასეთი დახმარება, რომლის შემდეგ მსულად დამკაროვლებული იქნება ამიოვად 1 კოლექტივის ნ. 3. ორგანიზაცია აწარმოებს მარშანდელთან შედარებით მაღალკუყებით მუშაობას, მაგრამ აქვე ურდა აღინიშნოთ ერთი ნაკლი: სახელდობრ ისა, რომ ამ საქმეში გამოიონების მონაწილეობა მაღლე სუბობა.

ამიტომ აუკლებლად საჭიროა, გამოიკონებინოს მასის გააქტიურება, რასაც ურდა მიეციეს განსაკუთრებული ყურადღება. კოლ-საბავის წევრი შოთა კანკია.

ყოფრის პიონერ-ბანაკი: სხვადასხვა მომენტები პიონერთა ცხოვრებიდან

უსსოალი პიონერები ჩვენთან

მე ავიტო. საღამო. მოზარდთა კულტურისა და დასვენების ბაღი მორთულია ლამაზად; წითელი დროშები წელს იჩხვებენ ნიაჭე. მუშუენები ჭვამბავენ ვარკვლავებს... რამდენიმე ათასეული პიონერი მოუთმუნლად ელის ჭვირვას სტუმრის — ესენია: პიონერთა მეორე საერთაშორისო შეკრების დელეგატები, რომელთაც შეუარობს გერმანიის დელეგაცია—მასში არიან აგრეთვე ავსტრიელი და პოლანდელი პიონერები.

„პატარა მეზღავრთა“ სასუფე ორკესტრი მათ შესავალშივე მუსიკით ხვდება. პლენიანივს პროსპექტი ზანზარებს ხმაურში; როგორც პიონერები, ისე დასწრე მუშა-მოსამსახურენი გვდებნიან ტაშით და ივა-ზა-ს ძახლით.

მე წითელ უფლისჩვევიანი დელეგატების მდლიაზე სახე გამოხატავს პიონერულ მადლიანობას ასეთი გულწრფელი შეგვიდრისათვის.

— თუ გერმანიის ბუნეუაილმა მთავრობამ, მუშათა ინტერესების გაჩვენებლ სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის მიერ ზურგ გამოკრებულმა შიოლად საბჭოთა კავშირის პიონერთა დელეგაციას არ მისცა გერმანიაში შესვლის ნება, სამაგიეროდ ჩვენ გავჩვევადი, გვენაბა, როგორი იზრდებით, როგორ იწყობთურთ, როგორია თქვენი როლი სოციალისტურ მშენებლობაში, როგორია თქვენი ორგანიზაციული და სხვა მუშაობა, რათა ვინაწლით ზვირა ჩამ თქვენგან, რომ გამოიყენოთ თქვენი გამოცდილობანი ჩვენში, რათა უფრო გავზალოთ პიონერის ფორტში, ჩვენი რეგიონ დაუპირდაპირითი ბურჟუაზიულ-... იბოსკაუტებს“ და სოციალ-დემოკრატიულ „წითელ შევიარდენს“—რომლებიც ვერომაში, ვანასუთენითი გერმანიაში, რიცხვითი გვკაბობენ; ჩვენც უფრო ადვილი აისებობენ, მეტი თავისუფლებით სარგებლობენ, უკეთეს პირობებში არიან, ვიდრე ჩვენ—მუშის შვილები.

აი რას ამბობენ ისინი ჩვენი გულწრფელ შეგვიდრით დაფროვანებულნი.

— ჩვეც ტიტანი ვართ გერმანიაში, მაგრამ მათე ვაირომაში და როგორც იბანებთ, ისე რიცხვით ვაფუქრებთ ბოსკაუტებს და „წითელ შევიარდენებს“— ამბობს პატარა დელეგატი მუქარით და მუშის მადლია იღვრს.

ინტერნაციონალური მიტინგს სსსრს ნ.პიონერთა ცენტრალური ბიუროს თავრე: რანია დაღალიშვილი.

ამს. კი.ლი.უნი მოკლე სიტუეით ამცნობს დამსწრეთ დელეგაციის ჩამოსვლას და მათ მისჯანს, მერე წინადადებს იძლევა პრეტენდიუმში არჩეულ იქნან დელეგაცია მთელი შემადგენლობით, სპ. კოშკაშვირის ცეკას პ.მ. მდივანი ამს. კი.მ. ბუზინაშვილი, ამს. დალაკიშვილი, ამს. სმირნოვი — აქის წარმომადგენელი, რომელც დელეგაციის ახლავს თან, წინადადება ერთხმად მიღებულა და ტაში, ვაშა, მუსიკა—ინტერნაციონალი გრიალებს. არჩეული იკავებენ სცენაზე თავის ადგილს. ისეც ტაში, ისეც ვაშა, მუსიკა.

სიტუა ეძლევა დელეგაციიდან — უფროს პიონერს, ამს. ი.ს.მ. მანს, რომელიც წამოვდა წინ და გერმანულ ენაზე საზურგ სიტუა:

— თუც მზად!
— მზად ვართ!

უპასუხებს გერმანულადვე დელეგაცია.
— მზად ვართ!

გრიალებს ქართულად, სომხურად და რუსულად მთელი მიტინგი.

თუმცა ჩვენსას არ ესმის გერმანული ენა, მაგრამ ის ხდება საზურგ დაძაბილის მნიშვნელობას, ისიც ისევე უპასუხებს ორატორს, როგორც დელეგაცია, ერთმანეთის ენა არ ემთხვევა, მაგრამ, მიჯნა, ისევე ერთი აქვთ, მათი გულეტი ხომ ერთხანიადა ფუტს, ერთია გუჯა!

— შეკრება დანიშნული იყო ქალქ პაალეში, მაგრამ ბურჟიუისტრმა (ქალქის თავი) აკრძალა. მიუხედა დასახელება, რომ დელეგატები მოღან სხვადასხვა ქვეყნებიდან, ვთო რაიმე ავადმყოფობა, უკვდილან სხვა შემოიბანონ და გაავრეულნონ, ეს იმ დროს, როცა ბოსკაუტებს და „წითელ შევიარდენს“ უკვლავ ეძლევა ნება თავისუფლად შეკრების, მთიან ავადმყოფობის გავრცელებას არ ეშინიათ, ეს მხოლოდ მუშათა შეილებს— პიონერებს შეუება, მაგრამ ვინ არ მიხვდება მის სარჩულს — მათ ეშინოდათ „წითელი სენის“ გავრცელების, რომელიც თან სდებდა შეკრებას.

შეკრება შესდგა ქ. ბერლინში, სადაც თავი მოვიყარა ოცდა ხუთი ათასმა დელეგატმა: გერმანიაში ყოველ კუბოიდან, ისტალიიდან, ამერიკიიდან, შვეიცარიიდან, ნორვეგიიდან, დანიიიდან, პოლანდიიდან, ჩეხო-სლოვაკიიდან, ავსტრიიიდან და სხვა. არ სინად მხოლოდ საბჭოთა კავშირის დელეგაცია, მთელი კონტრესი კი მათ ელოდა მოუთმუნლად. დელეგატებს უკვლავ დემონსტრაციით ხვდებოდნენ მუშები; მაგრამ პოლიცია ფრეზე იღვია ის ყოველმხრივ სცილობდა ხელი შეეშალა შეკრებისათვის, პოლიციის პატრულები იდგენ ბერლინში შეშავალ ყოველ გზაზე, არ უშვებდენ დელეგატებს ქალაქში, მაგრამ დელეგატებმა მაინც მოამბენს ფარული გზე ბი, ქალქ ბერლინის პოლიტიკური იდენტის, სოციალ-დემოკრატ ცენტრში მიხვნიდნენ: მამა ვერ შეაკავს პიონერული ტალისის მოწოდება და ცერებელი სცემს განკარგულეებას:

— აკრძალულია ყველგვარი დემონსტრაცია პიონერების ქუბში, რადგან მისეულოდმა პიონერებმა არ იციან ბერლინის ქუჩების სტლის წესები და ვთო თუ უხეიდურება მოხდეს რაიმეში.

ვითომ ის ბავშვებზე ზრუნავდა— არაფერი მა ვაქვლიტოსო, მაგრამ ნამდვილ მიუხეცეკლა მიხვდება, მას ეშინოდა პიონერთა და მშრომელი ხალხის მშრომელი დემონსტრაციების, რომელიც მაინც მოხდა ბერლინში. მათა უბანში, სადაც მიიღინაროდა შეკრების სტლიები, და სხვ. ამბობს ამს. ი.ს.მ. მანს. მის სიტყვას რუსულად სთარგმნის ამს. სმირნოვი, ქართულად — ამს. დალაკიშვილი.

მიტინგის შემდეგ ჩატარდა კონცერტი. საქართველოს პიონერებმა უცხოელ ამბანებებს ამს. უ. მანბარამის სურათი, სავერი და ღლი მიუმძღვრეს.

ისეც მუსიკის გრიალი, დამსწრეთა ტაში და „მუშა“ აცლებს დელეგატებს.

აქ ერთხელ კიდევ ითქვა სხვადასხვა ენაზე სიტუა, მაგრამ ერთი გულით და ერთი მიზნისთვის:

— თუც მზად!!!
— მზად ვართ!!!

ს ა მ ა გ მ ა ლ ი თ ო მ ბ ა ნ ა კ ი

ბიძინაძე იმროპან ბანაკს

ბ ა ნ ა კ ი

იქ, საღ მტკვარი უშვილით მოაპობს ბორჯომის ხე-
ობის ვიწრო ბოლახს სოფ. ტაშისკართან (სოფ. ქვიშხე-
თის ნაწილია), სადაც წინად მრისხანე მეტატონე ნემსაძე
მიწის ხარის სცემდა გლეხებს თავის „სასახლიდან“; ლა-
მას მიდამოების კალთაზე—ებლა ვაშლილია ლენ-რაი-
ონის პიონერთა სამაგალითო ბანაკი—500 პიონერთი,
100 ოქტომბრელით.

11 აგვისტოს ქვიშხეთიდან ავიარე, მხატვარ ალ.
კიმაკურიძის და ნ. მარიაშის თანხლებით, რომელნიც
ჩემ თხოვნაზე: წამოსულიყვნენ და დაეხატათ პიონერთა
ცხოვრების ცალკე მომენტები—სიამით დამთანხმდნენ.

აქაური მულმივი სტუმარი—ქარი ნავარდობს; მზე
გავარდარებულ ცეცხლის ბურთივით გადმოკიდულა და
თუ აქამდე სიკრილე იყო, ეს მესამე დღეა სიტხვა ჩამო-
წოლილი და ქარი ცხელ პაერს მოელაღება—გეგონება
უღაბნოს გადაჭიმულ კალთაზე ხარო, მაგრამ აგერ არაა
იაზისი-ტყეები, ცივ წყაროებით?! ამ სიტხეს მეორე წუ-
თში ტყიან მთებში მოგლეჯილი სიკრილე ურტყავს თავ-
ში.

ბანაკში შესვალ გზებს იცავენ პიონერთა პიეტეტები
—დარაჯები, რათა უნებართვით არავინ შევიდეს და გა-
მოვიდეს.

ვეუბნებით ვინ ვართ და რაზე მოსული.
პიონერთა სახეზე ლამაზი ღიმილი ათამაშდა.

ერთი მათგანი გარბის ბანაკის უფროსთან—ამხ. ალ.
ჩალაძესთან და მოაქვს ნებართვა.

ამხ. ჩალაძე, რომლის ენერგიულ მუშაობითაც ქვიშ-
ხეთის პიონერ-ბანაკი სამაგალითოდაა დაყენებული—
გვხვდება სიხარულით და გვაცნობს პიონერთა ყოფა-
ცხოვრებას.

ბანაკის შუაგულში ფრიალებს ლამაზად სამი წითე-
ლი ბაირალი—ორი პიონერთა და ერთი მათ მომდევნო
—ოქტომბრელითა.

თვალში გეცემა მათზე წარწერა: „იყავ მზად“ და
მართლაც ეს სიკოცხლით აღსავსე ახალი თაობა—მზადაა
ჩვენი ქვეყნის სადარაჯოზე.

აგერ აქვეა ჩვენი კინო-რეჟისორი ამხ. შაქო ბერი-
შვილი, რომელიც ათვალიერებს მიდამოებს, ერთი კვი-
რის შემდეგ იწყებს პიონერთა ცხოვრებიდან კინო-სუ-
რათის გადაღებას.

ჩვენი მისვლის დროს პიონერთა დასასვენებელი სა-
ათია და გუნდ-გუნდად შეკრებილან—ზოგი მღერის, ზო-
გი უკრავს, ზოგი ცეკვავს, ზოგი ერთმანეთში კამათობს
და ეს კამათი არავის ეგონოს რაიმე უბრალო საგანზე,
ლაზღანდარობა, არა, ისინი ისე არიან მომწიფებულნი,
რომ ტყუილა-უბრალოდ სალაყობოდ არა სცალიათ—ჩვე-
ნი ქვეყნის მშენებლობაზეა მათი ბაასი...

მხატვრები შეუდგენ საქმეს, ამოიჩინეს სხვა და სხვა
ხედი.

ამხ. ციმაკურიძე, რომელსაც აქ კარგად იცნობენ, როგორც აქედან და მხატვარს, ჩაუჯდა პიონერებს კარგებთან. ამხ. მარიაში გაჰყურებს ტანისკარის ხეობს და თუბნება:

— ტოვარში სეზმან, უმენე ნოვი იდეა, ეტა ხოჩე რისადატ...—და ხელი გაიშვია კარგებზე.

აგერ ერთი ხელმძღვანელთაგანი—ამხ. ხანამიროვი მიწვდის თავის მიერ გადაღებულ სურათებს, მას აქ მოწყობილი აქვს ფოტო კუთხე და ხელმძღვანელობს ფოტო წერს. ამხ. ახაროვი (ერთი ხელმძღვანელთაგანი და სამსიო ნაწილის გამგის თანაშემწე) რამდენიმე პიონერის თახხლებით მაცნობს ბანაკს, დავდივართ.

ვისაც ეს ბანაკი უნახავს შარშან, ეხლა დიდ ცვილებს შეაჩვენებს. ბევრი ახალი ფიქრული შენობები აგებულია, სასუთარი თანხებით და ბანაკის შეგენებს ხომ კალამი ვერ ასწერს.

საკუთარი ამბულატორია, სამზარეულო, სამრეცხველო, მებეოროლოგიური სადგური, რადიო და სხვა ძირაული.

აგერ თვალში გეცემათ კედლის გაზეთი სახელწოდებით „გოგანტი“—ქართულ-რუსულ-სომხურ ენებზე. აიხიხრთა თეოკლედიით, გოთადს კვირაში ერთიელ; ეხლა აპირებენ ცალკე სახიტარულ კედლის გაზეთის გამოცემასაც; რედკოლეგია კარგად მუშაობს. აგერ წითელი და შავი დაფა. შავდაფაზე თხვედრილები სცილიობენ თავისი ნაკის გამოსწრებას. აი ხეზე აკრული რეჟიმი (წესრიგი), ყველას შეუძლია ადრევე გაიგოს დღეს რადარა შეცადინებობა და შეხიუ (საუხეც-სადილი ეახში); შორეუ პიონერები ცოცხლად ტრიალებენ. საუცხოვო დისკალონა, შეგენება, სისუფთავე.

აგერ, ჩემი ძველი ხატობი ამხ. დიმიტრი მახვილძე, „სურჯი ხალათის“ ყოფილი წევრი, აქაული დირაშურის ხელმძღვანელი. ეხლა ათხალეს საბავეო ლეოსას (ტურ. „პიონერში“ მოთავსებულს) „შამა, სდექ!“ ის მბარებს გადაცეკ თურხალ „პიონერის“ რედაქციას, რათა საბავეო პიესები მივაწოდოთ, უფრო „სურჯ ხალათის“ ყაიდილი დაწერილი, რადგან პიონერებს ასეთი პიესების გათამაშება უფრო ეძარცვებათო. ვპირდები. სცენა აქვთ ცის ქვეშ, სადაც კვირაში სამჯერ კინოც აქვთ. ბანაკის ყოველმხრივ კარგად მოწყობაში, ყველა ემადლიერება და ულავე გამგეს—ამხ. ალ. ჩალაძეს.

პიონერებს რომ გაოცეს—მასალას თურხალ „პიონერისათვის“ ვკრებ—მათ სიხარულს საზღვარი არა აქვს. ისინი თავის თურხალს აქებენ, ზოგი თავის ნაწერებს მაჩვენებს.

ყოფილ მემამულის სახლში მოთავსებულია ყველა წრეები, საცხოვრებელი ბინა, სამკითხველო, საწყობები, ამბულატორია-საწოლებით, იზოლიატორიოთ, ექიმის კაბინეტით და სხვა. აგერ შორევი სანიტარი პიონერები (ყოველ დღე იყოფა შვიდი კაცი) ესენი ეხმარებდნენ ექიმს ავადმყოფთა სცხის გაზომვაში, ჭრილობის თუ დაზარებულის შეხვევაში და სხვა.

აქა ენერგიით სასენ ექიმი—ვლ. პირაკოვი, ის პიონერებს უყვას, როგორც საკუთარ შვილებს. კაბინეტი აქვს საუცხოვოდ მოწყობილი და ატარებს საუბრებს, ასწავლის პიონერებს სანიტარიას. ის აწუხებს, სინჯავს,

სწონის პიონერებს მოსვლისას, შუადროს და წასვლისას, რითაც იკვლევს ბავშვთა ჯანსალობას, ამასვე სჩადის ის, როცა ექსკურსია სადმე წავა და მოვა. პიონერები მას შესტყეობს როგორც კარგ მზრუნველ მამას.

ლენ-რაიონის პიონერთა პირველი პარტია უკვე წავიდა და ეხლა აქ მეორე პარტიაა, რომელიც დარჩება ავგიონის გასვლით.

პიონერები ხელმძღვანელებით დიდათ ცმაყოფინი არიან, მათ შორის უფრო ძალიან შემდეგ ამხანაგებს: ალ. ჩალაძის, დ. მახვილძის, პედაგოგიურ ნაწილში—გაფარბის, ფიკტურის—ზურაბივისა და ხუციშვილის, 1. გუნდის მეთაურ—ჩხეიძის და „მსუბუქე კავალერის“ მეთაურ კუპატაშვილის.

ადგილობრივი გლეხობა პიონერ-ბანაკით დიდათ გახარებულია, რადგან პიონერები თავისუფალ დროს მათთან საუბარში ატარებენ, და რაც უმთავრესია—გუნდებით ეხმარებიან მოსავლის აკრეფა-დაბინავებაში, რა-

ახალი სიგარა

(ხალხური)

1.

გადაშლილა ოქროს ფერად
აქეთ ყანა, იქით ყანა,
შესისა ტრაქტორები
კვალი - ველებდ გიტანა.
აგერ პურს კალოზე ლეწვენ,
სადვს ხალისი, სილაობენ,
ვით მღუწუკი ამოვარდა
კორღანი და წყლის ღიბე.

2.

კამეჩა, ჩემო ნიშაო
დღემდე, რომ თქვერ ქვიშაო,
ეხლა ტრაქტორმა გაჯობა,—
შე გუზუნუხლა პირშაო!
ის რუყისა არის, შენ კიდევ
ღუნედ მოიღვამ ფეხსაო,
ის, რომ ამ ურემს შეგებს
ერთს არ შაირხვეს წყლსაო.

3.

აქ მოდი, ბიჭო ჭიტესა,
აბუკეცეც ენაო,
ჩვენსა შრომის და ხალისსა,
ხომ კარგად ხედე შენაო!
არ გეყო დღემდე ობლობა,
შემოგვიერიოდი ჩვენაო,
ტრაქტორზედ დასვამთ და მერე
შენ იცი, მკვირტლი რბენაო.

4.

ერთხმად მოვენდა და მოვეთსოდა,
გავიდეთ ბინდორ - ველოდა,
თანაც წავილით წყაროს წყლით
პირამდე სასენ ხელადა,
რამდენსაც დაღვე გაამოს,
არ დაგჩეს სანადლელოდა,
ვიშრომოთ ასე გულდაგულად,
ვიტხოვროთ უხარბილოდა.
ლ. შვილძელი.

რამდენი ბავშვობა — ნორკო აიონდებო!

— ნორკო აიონდებო პიონერ —

სოციალიზმის შენახობას, ვადასადა!!!

გორც აქაურ კოლექტიურ მეურნეობას, ისე კერძო ღარიბ მეურნეებს.

პიონერები ხშირად აწყობენ „შაბათობებს“ — შავალითად ამ დღეებში სოფლის ქონ-სამკითხველო წეს-რიგში მითყვანეს, კოაპერატივის გარშემო დალაგეს და გაასუფთავეს მიდამო და სხვ.

თავისუფალ საათებში, 120 სხვადასხვა საგნებში ჩამორჩენილი პიონერი რვა მასწავლებლის ხელმძღვანელობით მეცადინეობს, რომ დაეწიოს წინ წასულ ამხანაგებს.

აქეთ ტირი. გასამხედროება კარგად აქეთ დაყენებული.

ამ ბანაკს სოც. შეჯიბრში ჰყავს გამოწვეული სურამის პიონერ-ბანაკი (ქალაქის რაიკომის პიონერები): პიონერებია ბანაკის კარგად მოწყობა, კვების გაუმჯობესება, პოლიტკონდის გაღრმავება, ვარჯიშის უკეთ დაყენება, ყოფა-ცხოვრების კარგად დაყენება, მუშათა შეილებების მეთი პროცენტის მიღება და სხვა, რასაც იმედიან სურამის ბანაკი არ ჩამორჩება და ეცდება თავი ისახელოს.

ყველგან საუტხოვო სისუფთავეა დაცული, სამზარეულო და სამრეცხველო კარგად მოწყობილი, ყველგან პიონერებია გამოყოფილი ზედამხედველებად; კვება უდალესი საფურცელადაა აყვანილი. ქეიშეთის კოოპერატივში მორტახილი სახოვადე პირველად ეძლევა პიონერ-ბანაკს, მერე კოოპსასადილოს და შემდეგ ადგილობრივ მტკობრებთ და მოსულ მოავარაკეებს, რომელთა რიცხვი ამ წელს ძალზე დიდია.

მინა წყაროები (რეჟიმი) ბანაკს საუტხოვოდ აქვს დაყენებული: დილის 7 საათზე რა გაისმის პირველი ბუკი — ადგებიან; 5 წუთი ეძლევათ ლოგინის დასალაგებლად; აღიან ანძაზე, თან ვარჯიში (15 წუთი), მერე მიდიან მტკვარზე პირის დასამანად და რა დაბრუნდებიან ასწყვეთ ღრომას, აძლევენ სალაშ:

- იყავ მზად!
- მზად ვართ!

საკუთარი ორგესტრი ასრულებს „ინტერნაციონალს“. მერე დაჰკრავენ მარშს და გუნდებთ: მიდიან ჩაის სასმელად (ეს ყველა 9 საათამდე). ხშირად გუნდებით იყოფიან და გლეხებს შევლიან პრაქტიკულ მუშაობაში. (ჩაისთან ერთად ეძლევათ — რძე, ყველი, ყარაქი, თაფლი. საუტხმეზე (1საათზე) ყავა, რძე, კაკაო, მკაპრონი, რძის ფავა (ბრინჯი) და სხვა. სადილზე პირველი და მეორე (სუპი, ბორში, კატლეტი, შემწვარი და სხვა — ყოველ დღე სხვადასხვანაირი) მესამე დესერტი — ხილი, საზამთრო და სხვ. ვახშმად მკაპრონი, ფლავი და სხვ.

პიონერები უნებართვოდ არსად იშვება.

რა დილით ადგებიან, უკვე ზემოთხსენებულს გარდა — მიდიან საბანაოდ — 5 წუთით პირველად, მერე 10 წუთით, და მზის აბაზანები — 15 წ. სულ 1/2 საათი. დაბრუნებისას — საუტხმე, თავდება ორის ნახევარზე. მერე ორი საათი თავისუფალია — ვინ ბურთს თამაშობს, ვინ მუსიკას უკრავს, ვინ გიტარაზე დამღერის კულაკობის და სხვა მტერთა გაბითურებაზე და სხვა. სადილის შემდეგ არის 1 საათი — მკედარი საათი — ვის სძინავს, ვინ ისეა წამოწოლილი და სხვა. მერე იწყება გუნდების მეცადინეობა (თითოში 55 პიონერია). ორგანიზაციული მუშაობა სხვა და სხვა დარგში სალაშის 7 ნახევარ საათამდე. მერე ის ეჩინება ან წარმოდგენა, ან კიდევ კოცნები (მუა ბანაკში) სითრიოლ წრეში აასთებენ ტურეს, მქოძხვევიას გარშემო და იწყება პოლიტ-საათი, სანტსაათი და სხვა საუბარი.

9% საათზე იძლევა პირველი შტანგი (სიგნალი) ძილის — ჩამოუშვებენ ღრომას, მუსიკა კვლავ ავუგუნებს „ინტერნაციონალს“, რომელსაც მთელი ხეობა აძლევს ბანს. 5 წ. შემდეგ იძლევა მეორე ნიშანი, 5 წ. შემდეგ მესამე და პიონერთა ყიყინით ახმებურებული მიდამო პიონერებთან ერთად ძილს ეძლევა, აქა იქ თუ და შეამჩნევს გათცილილი თვალი ბანაკის გუშაგებს.

პიონერთა ბანაკშივეა — უკან — ოქტომბრელების ბანაკი, ამავე ლენ-რაიონის, რომლებზედაც გამოყოფილი არიან საგანგებო ხელმძღვანელები და უფროსი პიონერები. აქაც იგივე სილაშზე, დისციპლინა, სისუფთავე, სცილოლბს არ ჩამორჩეს თავის უფროს ძმებს. ამათი კვება უფრო ხშირია და გაძლიერებული, აქეთ თავიანთ საკუთარი საათები, მხოლოდ 1/2 საათით გვიან დგებიან და 1/2 საათით აღრე იძინებენ. ისეთივე წესები აქეთ — ორგორც პიონერებს — აქეთ აგრეთვე თავისი ღრომა, კოცონი და სხვა.

გუყურებ ამ ბანაკს და ვფიქრობ, განა იმ ქვეყანას, რომელსაც ასეთი წილები უნზრდება რომელიმე მტერი რაიმეს დააკლებს?! ეს ხომ ის თაობაა, რომელიც მოდის კომკავშირის რიგებს შესასვებად და მერე უფროს მებრძოლთა შემცველად — რათა დაეზარდონ ლენინის ანდერძის ბოლომდე მცყვანა.

ყველაფრით კარგადაა მოწყობილი ბანაკი, მაგრამ ნაკლია ის რომ აქვე არა აქეთ გამოყვანილი წყარო და სოფლიდან ეზიდებიან ბოქკებით, რაც იმედიან მომავალ წლისთვის მაინც გამოსწორდება.

სეზამ.

ს ა უ პ ე თ ი ს ო პ ი ო ნ ე რ ე ბ ი — ს ა უ პ ე თ ი ს ო კ ო მ კ ო პ ი რ ლ ე ბ ი

ქ რ ე მ ა ა ვ ა შ ი რ შ ი :

გ ა ვ ა შ თ ა მ ღ კ რ ა მ ბ ი ს

გატარდა პროლეტარი ბავშვების გეოგრაფიული საერთაშორისო შეხვედრა

გერმანიის სოციალ-ფაშისტურმა მთავრობამ აუკრძალა ჩვენს კომუნისტურ-დემოკრატიულ ბავშვებს გერმანიაში

ნ.ს. მენსტალურმა გეოგრაფმა 20 ივლისი პროლეტარული დღით გამოსვლა

მოკლევანი გერმანიის წარმომადგენლობაში განაცხადა, რომ საბჭოთა კომუნისტების დელეგაციას უარი ეთქვა გერმანიაში შესასვლელი ვიზის გაცემაზე, საერთაშორისო შეკრებაზე დასწრების მიზნით. ვინაიდან გერმანიის ბურჟუაზიულმა მთავრობამ საბჭოთა კომუნისტების აუკრძალა გერმანიაში შესვლა, ამიტომ კომუნისტური ცენტრალურმა ბიურომ 20 ივლისს მთელს კავშირში კომუნისტების დელეგაციას შეაჩვენა. 20 ივლისს მთელს საბჭოთა კავშირში და კაპიტალისტურ ქვეყნებში ზოგიერთი ქალაქების მუშურ უბნებში ჩატარდა მუშების და მათი ბავშვების საპროტესტო მიტინგები და დემონსტრაციები.

რატომ არ შუშვებდა გერმანიის ბურჟუაზიის სახელმძღვანელო ბავშვებს გერმანიაში?

ჩვენ ვცხოვრობთ საბჭოთა მშენებელთა მშობლივად საბჭოთა კავშირში მკეთუნების ძალიან უფლებად მუშების და მშრომელ გლეხებს. საბჭოთა კავშირში ვაფხანარი სისწრაფით იზრდება მრეწველობა. სახეს იცვლის წარმომადგენელი სასოფლო მეურნეობა. ისახობან უკანასკნელი ექსპლუატატორები. საბჭოთა კავშირის წარმატებები—ხელშეწყობის წარმატებები, როგორც ჩაქურჩი, ისე ურტყამს კაპიტალიზმს. ჩვენ დღეღვატები—საბჭოთა კავშირის წარმომადგენლებია. პროლეტარ ბავშვებისთვის და ყველა

მშრომელისათვის იმათ უნდა ეთქვას მთელი სიწართლე სოციალისტური აღმშენებლობის შესახებ.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური ორგანიზაცია ბავშვთა კომუნისტური არმიის ყველაზე მრავალრიცხოვანი და მტკიცე რაზმია, და ყველაზე უფრო გამობრძედილია კლასიურ მტრებთან ბრძოლაში, ის მუშათა კლასთან ერთად აშენებს სოციალიზმს; ამ ორგანიზაციას ზრდის მიერდის მსოფლიოში ყველაზე უფლებად და ძლიერი სეკევირთა კომუნისტური პარტია (ბ). ეს კლასიური გამობრძედილობა და პოლიტიკური სიმტკიცე საბჭოთა კავშირის კომუნისტურმა უნდა გადასცენ საზღვარგარეთის ჯერ კიდევ სუსტ ბავშვთა ჯგუფებს. მათ უნდა გადასცენ უფროდ კლასიურ მტრებს თავდადებული მუშაობის გამოცდილება. დელეგაციას წყაროდ ეს უნდა გაეკეთებინა, რაც უშუალოდ გაამტკიცებდა კაპიტალისტური ქვეყნების მუშათა კლასის მესამე თაობის მომავლას.

შეიძლო თუ არა ბურჟუაზიას, რომელიც მტკიცური შერისხებითაა გამტკიცებული საერთაშორისო პროლეტარიატის ერთადერთი საწინააღმდეგო—საბჭოთა კავშირის მიზნით, დაეშვა მთელი კაპიტალისტური სისტემის გამომწურება ამ ქვეყანაზე? შეიძლო თუ არა ბურჟუაზიას დაეშვა, რომ თავისუფლად გაემარტებინათ მშრომელთა ფრონტი?

რასაკვირველია არაა აი, რატომ არ შეუშვა გერმანიის ბურჟუაზიამ თავის სახელმწიფოში საბჭოთა ბავშვების დელეგაცია.

კლასიური მტრის ამ ვერაგულმა გამოხვლამ გვიჩვენა, რომ თვით შეკრება იყო საშინებების წინაშე. ჩვენ ვფართხილებდით ჯერ ბავშვებს ამ რაშოდენიმე კვირის წინად, რომ ტერიტორიის პოლიტიკულად მალავს პოლიტიკულად უკეთესი არ არიან. კომუნისტური შეკრება მიმართულია ბურჟუაზიის წინააღმდეგ და ამიტომ ბურჟუაზია იცდებოდა მის ჩაშლას.

მაღლიშე შეკრების აკრძალვა პირველ ნაბიჯი იყო შეკრების ჩაშლად, ხოლო საბჭოთა დელეგაციის შეკრებაზე დასწრების აკრძალვა კი მეორე ნაბიჯი, ყველა ეს მარტინებელი იმისა, რომ კლასიური მტერი ყველაღვერდ ღონისძიებას იშპის შეკრების ჩაშლად.

რეკლუციონერმა მუშებმა და იმათ ბავშვებმა სთავადალი უტასუტეს ამ გამოხვლას, იმათ კარგად იციან, რომ ბურჟუაზიის ეს გამოსვლა მშრომელთა კლასიური ფრონტის შესუსტებისკენ არის მიმართული. აი, რატომ გადაიქცა ბრძოლა შეკრებისთვის დიდ კლასიურ შეჯახებად.

მიუხედავად მრავალი დაბრკოლებისა, შეკრება მაინც შესდგა; საბჭოთა დელეგაცია არ დაშვებდა შეკრებაზე, მაგრამ შეკრების საცემოთესს გამოძახილი ისაა, რომ ბურ-

სპორტის საშუალებები უფრო იდეოლოგიური პროლეტარული ბუნებისაა და ფაშისტურ და ნაციონალისტურ ბავშვთა ორგანიზაციების გავლენის დაძლევა. ამისთვის სასკოლო განსწავლვა და სასკოლო კრებებში აქტივობითაა პროლეტარული სპორტის პროპაგანდა.

კომუნალური ბავშვების სპორტის მიზანია, რომ ბავშვები უნდა დაიხმარონ მშობლებზე გაცივების დროს. სასკოლო განათება და სასკოლო კრებებში მონაწილეობა უნდა განუმარტოს პროლეტარ ბავშვებს სფეროში პროლის დღეი მონაწილეობა.

ხელმძღვანელთა კონფერენცია
შეკრების დროს ბერლინიში მოწვეული იქნა ნორტ სპორტაელთა კავშირის ხელმძღვანელთა სროლიად გერმანიის კონფედერაცია. დაესწრა 400 დელეგატი. გერმანიის კომუნალური კონფედერაციის წარმომადგენელმა მოხსენიებაში განაცხადა, რომ გერმანული პიონერები ჯერ კიდევ არ ხელმძღვანელობენ პროლეტარ ბავშვების მასას; დასაწყისში არიან არაპიონერები. სავან. იმართება ცალკე თამაშობები, გასერირებები, სპორტული გამოცდები ვის მატირად, რომ ჩაითიონ თავიანთ რიგებში ყველა ბავშვი. ის ათარჩებს ბიჭი პროლეტარული ბავშვის პიონერ ორგანიზაციაში შესაღება.

გარდა ამისა, ხშირად პიონერები პირდაპირ ბავშვებს ბოისკუტების და „წითელ შეკრებებს“ თამაშობებს და საშინაობას. ყოველიარ მოშობაში თამაშებში ზეიმობენ სპორტის, შრომისა და გარემოსათვის უნდა იქონი კლასიური რევოლუციური წიგნი ხაზი.

კონფერენციამ მიიღო დადგინდება, რომელიც ნახაშობი აღნიშნავს და გარემობს, რომ პიონერული მოძრაობა ითარღება არა საშობ ტემპით და რომ პიონერული მოშობაში უნდა მოხდეს გადამწყვეტი ახალბატი.

კონფედერაციასე არჩეული იქნა პიონერული მოძრაობის განვითარების ხელისშემწყობი, სროლიად გერმანიის, კომიტეტი. კომიტეტის შიშობარსობაში შევიდენ აგრეთვე კომუნისტური პარტიის, კომკავშირის, რემბედი, პროლეტკულტის და რევოლუციური სპორტული ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

ბავშვობის კონფერენცია
25 ივლისს ჩატარდა ბავშვობის კონფერენცია. კონფერენციას დაესწრენ აგრეთვე გერმანიის, კომპარტიის ვაშობი არჩეტი ფანი-ს წარმომადგენლები და რევოლუციური გერმანიის.

გერმანიელმა და პოლონელმა პიონერებმა გააცნეს კონფედერაციას თავიანთი გამოცდილობანი სასკოლო განვითარების გამოცდის საქმეში. მიუხედავად ამ გაუთიხისა წარმოდგინდა სასტიკი დღენისა, ისინი თარი ატორიტეტით სარგებლობენ ბავშვთა შორის.

შეკრებას დასარჩენი მონაწილეობათათა პროპაგანდა შედგ ჩაიწინა მოწინავენი იქნა სპორტაელთა და ინს-სანების, წარმოდგინდა გამართა გერმანიის საყოიროს ჩაიწინა კონფერენცია რევისორის — კისპატორის თარბობა.

გარდა ამისა დადგინდა დათავალები რე მუხეობები.

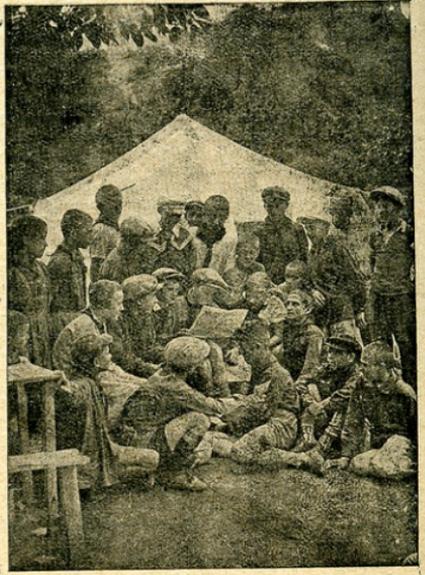
შეკრების დასკვნა
25 ივლისს საღამოში ს სავითარობის შეკრებას დასარჩულა თავისი მუშობა. უყანასწილ სტალინს იფესისელი პიონერი თავმჯდომარეობდა.

შეკრებამ სტკციების მიერ წარმოდგენილი რევოლუციური დაშატკცი.

ბავშვები ტარსციემით მიესალმენ სოციალისტურ შეჯიბრების თბს საერთაშორისო ხელშეკრულების დადებას; სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამოწვევის ერთი-მობრე, ხელ პიონერებსა რუბის ოლქის პიონერები, შევიდენა პიონერებას — ნორეკლეობი, შუა რეინის ოლქის პიონერებას აესტრელები, კედა რეინის ოლქის პიონერებას რეინებურებს (ჩეხ-სლოვაკიაში) პიონერები. საბოლოო სტრუქტურა წარმოდგენილია და ახალბატი კომუნისტის წარმომადგენლები. ის მოუწოდებდა დელეგატებს ბავშვთა კომუნისტური მოძრაობის მოთარბება.

ზავნა ს.ს.კ. ნორტ პიონერთა ცენტრის ბიუროს, კომენტარს, ა.კ. ო.ს. კომუნისტური პარტიის (3) ცენტრ კომიტეტს და ს.კ. ა.ლ.კ. ცენტრალურ კომიტეტს.
ს.ს.კ. პიონერთა საბავშვო გამოწვევის მიხედვითაა ნათქვამი:
„გეზავნი მოწვევად საღამო საბავშვო ცენტრის შეკრებას და მათთან ერთად საბავშვო კავშირის ყველა პროლეტარ ბავშვს. ს.ს.კ.—ჩვენი საბოლოოა. დღეს ვდები მთელი ჩვენი ძალაოვნე მოვანარობ საბავშვო კავშირის დაცვას. დღეს ვდებთ დავებარება ჩვენს რეკოლუციურ სპორტს.“

საბავშვო კავშირის მოძრაობის განვითარების ხელისშემწყობი, სროლიად გერმანიის, კომიტეტი.

პიონერების ბავშვები: ბავშვების კონფერენცია

ბისაივის პროლისაკენ. ყველა რევოლუციური უმარტივი ორგანიზაციებთან უნდა მოეწყოს ბავშვთა ჯგუფები, რომელთაც უნდა ხელმძღვანელობდეს ერთიანი ცენტრები. ბავშვთა კომუნისტური მოძრაობა უნდა გაართოვდეს, მთელი ქვეყნის პროლეტარ ბავშვთა მეორე შეკრების დადგინდება საფუძვლები.

სპარტაკადის ბავშვები

25 ივლისს საღამოს, ჩაიწინა იმეტი ათასი ბავშვი მივიდა ნეიკელის სტადიონზე ბავშვთა საერთაშორისო სპარტაკადის განხარზე. ტრიბუნები ესაღმობათ მოვარდენილები ოლხენებით და სიმღერებით. სტადიონის შესავალიან მოღუშული დგანენ პოლიციის გაძლიერებული რაზმები. პოლიციელები მკაცრად სცემენ და აწვადებენ ბავშვებს. უანდრამები განსაკუთრებით თავს ესხმან პიონერთა ხელმძღვანელებს. 50 ხელმძღვანელი დაბრუნდეს ანტიბავშვური ახალგაზრდათა ვარდის აკრძალული ფორმის ტარებისათვის.

„დამ ჩამოღუშის დროშა იწორილია მიმელ მსოფლიოში... ვიცვამთ, მიმღობ კალღობ მონაგამართ ს.ს.კ.მ. დაცვას.“
ნორტ პიონერთა მეორე სავითარობის შეკრებამ მისასამბეიელი დავებები გაუ-

ლანა, ისევე როგორც თქვენ ეხმარებით თქვენს მამებს და მშენს სოციალისტურ აღმშენებლობაში.“

საკავშირე კ.ბ. (3) ც.კ. და აშხ. სტალინს პროლი მობარულ დებეშში ნათქვამი: „პროლეტარულ ბავშვთა საერთაშორისო შეკრება უგზავნის მუხრავალ ხელის საკავშირე კ.ბ. (3) ც.კ. და მის სახით ს.ს.კ. პროლეტარობას. ჩვენ სხიარული ვებეძობთ საბავშვო კავშირის სოციალისტური აღმშენებლობის წარმატებას.“

გულმარჯოს საკავშირე კომუნისტურ პარტიის (3) და მის ც.კ.

„გემარჯოს ამო. სტალინი!“

შეკრებაზე გამოვიდა გერმანული პიონერი, რომელმაც უზარალო და გულწრფელი სიტყვებით აღნიშნა კაპიტალისტურ ქვეყნებში პროლეტარ ბავშვების ექსპლუატაცია, მათი პროლეტარ ექსპლუატაციის წინააღმდეგ და საბავშვო კავშირის დღევანდელი სოციალისტური აღმშენებლობა.

„რევოლუციონის დროში უნდა ფრიალებდეს მიღის მსოფლიოზე“.

ამით დაამთავრა თავისი უზარალო, ხოლო გულწრფელი და საქმიანი სიტყვა გერმანელმა პიონერმა.

შევაპოვოთ თუ სოგორ ტარება კომკავშირის მე-6 საკავშირო პიონერების დაღბენილება

24 ივნისს შეტრულდა მე-6 საკავშირო კონფერენციის წლისხავე, რომელშიცაც გამოიხატეს დადგენილება, პიონერთა რიგების რიცხვზარბივი გაორკეცების შესახებ.

ამ დროისთვის საქართველოს პიონერორგანიზაციის უნდა გაორკეცებიათ პიონერთა რიგები.

შემოვავსებ წინადადებას, რომ გაზეთ „ახალაზრდა“ კომუნისტის“ ფურცელზე სისტემატიურად შეუდგებოდეს, თუ როგორ სრულდება თვითნებლად პიონერორგანიზაციაში მე-6 საკავშირო კონფერენციის დადგენილება.

აი, შავალითად, როგორ სრულდება ეს მოცანა სახმართ-ოსეთში: 28 წლის I აპროლიანა 29 წლის I აპროლიანად პიონერორგანიზაციის გაერთიანებულ ბავშვთა რიცხვი შემოწმდა, ორგანიზაციის გამოაკლდა სხვადასხვა ეროვნების 233 ბავშვი. სახმართ-ოსეთის ორგანიზაციების მუშაობის ეს ფაქტი მოწმობს იმას, რომ იქ ბავშვთა ინტერესციონალური აღზრდა ვერ დგას თავის სიმაღლეზე.

აი, კიდევ ერთი ფაქტი: სახმართ-ოსეთში (28 წ. ჩატარებულ აღწერის თანახმად) ჩვენ ვვყავს პიონერთა მასების 3,933 ბავში. 29 წ. I აპროლიანის მაგონ მხოლოდ 287 ბავში იყო პიონერორგანიზაციის გაერთიანებული.

საკითხავია, როგორ მიმდინარეობს დღეს იქ პიონერთა ორგანიზაციის ზრდა?

როგორც სწავს, მთელი წლის განმავლობაში ეს ზრდა მიმდინარეობს ისე, რომ მას სახმართ-ოსეთის ოლქის კომკავშირის კომიტეტი და პიონერორგანიზაციების პიურობეტი არავითარ ყურადღებას არ აქცივენ და წარმოადგენენ, აღრიცხვაც კი არ ჩატარებიათ, ნორმაპიონერთა შემოწმება და კომკავშირულების მოხაილწაცა პიონერსა-მუშაობზე არ იყო დაშთაფრებული მართის ნაქეცარში.

ასე ტარდება იქ პიონერკადრთა პრიობლემა, რომელსაც პიონერთა რიგების რიცხვზარბივი გაორკეცებისათვის მუშაობის ერთობლივი მნიშვნელოვანი მომენტია.

სახმართ-ოსეთის ორგანიზაციამ „პირველობა“ აიღო პიონერთა ქართული ყურნალობის „პიონერის“ გაერთიანების საქმეში: გამოწერილი პეკს მხოლოდ ერთი ცალი საინტერესოა ფიცალით, ვინაა ის ბედნიერი, რომელიც ამ ერთ-ერთ ცალ ყურნალობს რეზულობს? მთელი რიგი ფაქტები დალადებენ იმას, რომ კომკავშირის მე-6 კონფერენციის დადგენილებანი პიონერთა რიგების გაორკეცების შესახებ სახმართ-ოსეთის სათანადო ორგანიზაციებმა სრულდებიან მიცეწებს.

პიონერთა რიგების ასეთი აღზრდა“ სახმართ-ოსეთში გამოიწვევს პიონერთა რიგების არა გაორკეცებას, არამედ მისი შემდგომი ვანიფიკაციის დაშლსრუტებას.

პიონერთა რიგების გაორკეცების ამოცანა და მისი ორგანიზაცია თუ ტილოსში და აუბაზეთში კარგ მდგომარეობაში მანძი, უნდა ითქვას, რომ საერთოდ საქართველოში პიონერთა ორგანიზაციის ზრდის ტემპი ძალიან ჩამორჩება აუცილებელ ტემპს, კომკავშირის მე-6 საკავშირო კონფერენციაც წინდებულ ღონისძიებათა გატარებისას დაკავშირებით.

აი, რატომ გამოაცხადა კომკავშირის ცეკამ 20 აპრილის თვეური, რომლის მიხანაა

მიზნილის და მაქსიმალურად ჩაახს ორგანიზაციების გაზემე დარჩენილი ბავშვთა მასები პიონერთა რიგებში.

ამ კამპანიის ძირითადი მებრძოლი ლოზუნგებია: „ჩვენთვის პიონერორგანიზაციაში მუშაობა, მოგაგმავირთა, დარბობა და კულმურენთა ბავშვების მთელი 100 პროც. აგავართიანიო საქართველოს მასშტაბით პიონერთა რიგებში 40.000 ახალი ბავში“, „ერთ პიონერს შევაძ პიონერთა რიგებში პიონერორგანიზაციის გაზემე დარჩენილი ერთი ბავში“.

ამ ლოზუნგების შესასრულებლად უნდა მიხედეს კომკავშირულ პიონერთა მოხალწეცა დაკვირთი წესით.

ამ კამპანიის კარგად ჩასატარებლად მუშაობაში უნდა ჩავვათ მთელი სასოფლოეზოობა, შაგ, პროკავშირები, ოლქის სახ. განათ. განყოფილებები, კომკავშირთა, სახმართ ამხანაგობანი და სხვა.

თვითნებლად პიონერორგანიზაციის კოლექტივის ჩამოყალიბების დროს უნდა მიეწეოს მასში მუშაობა მოხალისე რაზმს, რომელიც იმოქმედებს ბ. კ. ორგანიზაციებთან ერთად.

ამასთან ერთად ამ კამპანიის ჩატარების დღეებში მასურად შემოწმებული უნდა იქნეს, თუ რა კეთდება სასოფლოეზობრივ ორგანიზაციების მიერ ბავშვთა მასის კომპლექტირად აღზრდის საქმეში.

ამისათვის უნდა გამოიყოს და ვაგზავდეს კომკავშირულების და პიონერების ბრიგადები და „მსუბუქი კავალერია“, რომლებმაც

უნდა გამოამყდნონ, თუ რა გაუკეთებიათ სახლობი კომისარიატებს ამ საქმეში.

განსაკუთრებული ყურადღება ამ კამპანიის ჩატარების დროს იქ მდგომარეობას უნდა მიექცეს, რომ რაც შეიძლება მეტი რაოდენობით ჩავვათ ერთნებულ უმცირესობის წარმომ. თურქების, ცხადების, ლაზების და სხვათა ბავშვთა პიონერკოლექტივებში.

თვითნებლად პიონერკოლექტივი და სათანადო ორგანიზაციები უნდა ცდილობდნენ, რომ არცერთ წესთს არ შეანეონ ბრძოლა პიონერთა რიგების გასაღებლად და, რაც მოთავარია, განამტკიცონ არსებული კოლექტივების ჯანსაღი მუშაობა.

ამისათვის საჭიროა ახლად ჩამოყალიბებული პიონერკოლექტივი მიეცდეს მთელს, გამოყოფილ პიონერკოლექტივს, რომლის მეთაურობისთვის კეკე იმუშავებს, ის აველზე უტოვობა გამოიყონ გამოცდილი აქტიური პიონერი ახალ კოლექტივში სემუშაოდ. საერთოდ ამ ხვეროში ბევრი მუშაობა გვერდობს, რომ ეს ფრიად მნიშვნელოვანი ამოცანა სწორად, ჯანსაღად, მტკიცად გადაგვტარა და მუშაობა სასურველად წავებართოთ.

ამასთან ერთად კოლექტივებს სჭირდება შესავალი შენობები, კლტერატურა და მთელი რიგი სხვა საგნები.

თუ სისტემატიურად ვიმუშავებთ პიონერთა ზრდის ორგანიზაციის საქმეში, მაშინ შესაძლებელი იქნება მე-6 საკავშირო კონფერენციის გადაწყვეტილებათა განხორციელება.

ბ. ბეველსიანი.

პიონერი - კულტურულ მცენარეს რწყავს

გულსუბურულ მცენარეებში ავაფავავოთ ჩვენი ძვესახან!

იყიდის ლოკოსი, სანსალონსაგურ, სიმინდის

ს ა მ რ ა ს ი ა

— რა არის?

— რა და... დამიდეთ ყური: სილოსი ჩვე ხი მესაქონლეობის განვითარების გზა და ხილი, ესაა საქონლისათვის საკვების დამამკვამბა, დაწინაურება, რომელიც ყველა სილოსმა, კომბინირებულ და ჩვენც, პიონერებმა უნდა ვიცოდეთ.

— საქონელი დაწინაურებისადმი ყურადღებით მისი მისაძინებელი საკვების, თუ აქვს!

— დიალ, თუ აქვს და აქ აქედან დაიწყეთ. რომ არა აქვს — უნდა შეინახოს, ამიტომაც გამოიყენოთ ეს სილოსიც; ნოყიერი, მცირედი ბალახი ყოველ მიწისთვის, მაგრამ ზამთარში სად ვუშვით? განმარტო მივყავთ? მას რომ იმდენი სიწოვიერე არა აქვს. დასილოსებულ საკვებში კი მოყვებით. მერე და, საქონელი ესე ყველაწინაირ მათხალეს კი არ სჯება და დასილოსების შემდეგ — სამთხი შეიძლება.

სტოვების სრული განვითარება ხიჩრანების მიერ შე — შეიძლება და საქონელი თუ არ გვეყვება, არ გვეყოლება გაიწყობა — ძალი, არ გვეჩვენა ბოროტი, რთი, ყველა, ყოველი ტყე, უამბობს კი ჩვენ მხარის წაწილობრივ უსაფრთხო ეტყობა — ეს ნაკლი უნდა მოვსაძინო ამაში სილოსი დაგვიხმარება.

ყოველ საკვებში მოყვებულა და ცუდად მოვალაო საქონელი ვერ გავაძლავებ იმდენ შესაძლებლობა, სწამდები კარგი მოვლის და ცუდის პირობებში შეიძლება მოგვეცეს. ჩვენი გეგმების (ცუდად მოვალაო თითო სილოსი და ძროხა, თუ გამოიყენებოდა მათზე) ყოველ ყოველგვარ ხარვეზს, შემოსავლის მაგიერ ზარალი იქნება. ყოველი სილოსის მუხრე არ უნდა ცუდად იყოს არაბრუნების თვისების შიშში. მუხრე შემოსავალი მოვლის, თვისების მუხრეზე დაგაბრუნების, ჩოვრისა და საქონლისადმი ვიღებთ ხელს. პირველი რიგში უნდა დაევიწყოთ სილოსი, არა ბოროტი და სწამდები საკვები დაგაბრუნებისათვის, რადგან უსაფრთხო დატარებისა მათგანელი ვერ იბოლოვებს.

სხვადასხვა სტოვების სხვადასხვაანარი ვიყავა და საკვები სჭირდება. მაგალითად, შიშოლი ჩვენს საქონლის ვიყავა, თუ რომ ის სწამდები გიღრმა გამოვიყენოთ. განსაკუთრებით იმისი სხვის საქონლის კვებისას, ჩოვრისა და სწამდები ან სხვადასხვა მიზეზებით, ანალოგიურად (სტოვების კვება განსაკუთრდება მოხერხების კვებისად. ამას კი უნდა მოვაკვიროთ ყურადღება და ყველა თვისის შესაძლებლობა საკვებით დავაპირებო: შეჩერე საკვები და ძროხისა და მცენარეობისადმი ყველაზე უფრო კარგია მუხრე ძროხისათვის — ამ საკვებს თვისის სასარგებლო თვისებად გამოვიყენებთ, რადგან მომერე საკვებს".

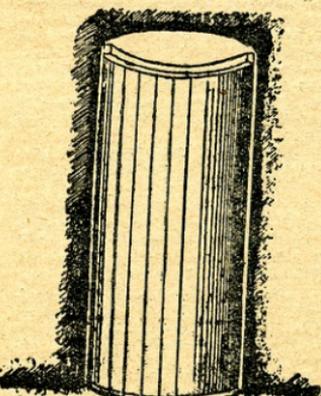
იმის დადგინებისათვის, ადვილად მომიხერხდება, რომ ჩამოვსილოსი უფრო მეტს იყვებოდეს ძროხებში, ვიდრე ზამთარში. ამის ერთი მიზეზი არის ის, რომ ძროხის ზოლის განსაკუთრებით იყვებოდეს შეჩერე და იმისი, რაც იყვების რისი მომადობა. ზამთარში კი, როცა შეჩერე ბალახს მოკლებულია, ჩვენს ნაკლებს იღებენ.

შესაძლებელია შემოსავლის ვაზრდა, თუ საქონელი ბატონობს ხელის ვაზრდა ისეთი ბალახების თვისებს, როგორცია იმისა, ესაა: ლეგუმი, კონინარი, საპურა და სხვა ძროხისა და მცენარეების მუხრეები: თოვლიანი, ყაროთფრთხი, მიწის ვაზო. ბატონი, საკვები პირობა და სხვა.

ყოველ ბალახის თვისების, მუხრეზე ხელი უნდა მივიღო და იზრუნო, რაც შეიძლება ყარად გამოვიყენო სილოსის მუხრეების სხვადასხვა დარჩენის ნარჩენებს და ვაფრთხივარ, უამრავი საბუჯო ბალახებელი, რომე-

ლიც მხოლოდ ზარალს მომტრინა, პურტელები და სხვა სასაფრთხელო მცენარეებს ანალოგიურად და ცოვილი კი არ სჯება მას.

რადგან ცოვილითისთვის, განსაკუთრებით მუხრეებისათვის იმდენ მიწვევებშიც აქვს მუხრე საკვებს, უნდა გვეჩვენოს ისეთი, საკ-

სასილოსე ირბი, ფიცით ამოშენებული

პირისად, არამე თუ ზაფხულში — ზამთარშიც, მიეღო წლის ანალოგიურად. ეს კი შეიძლება თუ საკვებს დასილოსებთ (დაწინაურებთ). ისეთი წესით საკვებს მომზადებთ იმის (გეგმობით), რომ შესაფერისად იმამზადებდეთ ირბიში ამ ისეთივე საკვებებში ადგილზე კომპლექსურად წერილობითი შეჩერე საკვებს და ძროხის დატარების სასაფრთხელო ხელს ვუწყობთ მის აქტივ სილოსს და შესაფერის დღეობის ვარჯის, რაც იყვების მის დამამკვამბა: რამდენიმე წინ შეიძლება ამ საკვებს. შესაფერის ყოველგვარი დღეობის და ის უსაფრთხელოდ ანალოგიურად ირბიში წლის განმავლობაში.

საკვების ანალოგიურ მომზადებას დღეი მუხრეობა აქვს მესაქონლების განვითარებაში.

დასილოსება ყველაზე უფრო გავრცელებულია და ყარად დაყვებულა ამითიანად. ესე თუ ამ 50 წლის წინდ მხოლოდ ისამდე მუხრეობა იყო და ამ საშის, ესა მილიონობითა ისეთი მუხრეობა. საკვების დასილოსება ყარად დაყვებულა დაყვებულა ცოვილითის და სწამდების და სწამდების წლებში მაკვირეს ყარადობა. საქონელში კი აქამდე ნაკლებად აკვირდენ ამ საკვებს ყურადღების და ეს ერთი წელი დაიწყო სასილოსების ვიყავა აქამდე. პირველი რიგში რაც იყვების მისი მომადობა რაც იყვების სასილოსე კომპლექსურად და ვითხრება მისთვის ირბი.

როგორც ცნობილი, შეჩერე საკვებს დიდი ნაყოფი მოაქვს, მას კი ნახევარ წლის მანძილზე შეიძლება მოკლებული ვიყო და საქონელს ვიდრე ვიყავა და მშრომელს ჩაუღებს: ჩაუღებს, ითავს, მერს, ფრენს და სხვ. ამით რა უსაფრთხოება საკონტროლო! დასილოსებული საკვები კი შეიძლება მთელი წლის განმავლობაში ვიყვინოთ, რომელიც უყვითესადა, ვიდრე ნიღლი საკვები და საქონელიც მათთან ეტანება, ადვილი მოსაღებელია. სილოსი ნაკლებს მუხრეული საქონელი ზეარ კ-

ნოყიერი რძესაც იძლევა, რაც მრავალმა დაყვითლებამ დააბრუნებია.

მხელი საკვების დასამზადებლად საქონლის მზობის დრო და თუ ცუდად ამინდი დადგება — აქამდე ჩაღებს და მის დასამზადება საკვებს. საქონელითის ამინდის ცვალებადობა მზობისა, ესე კი ხელს უშლის ყარად ხელს საკვების დასამზადებას — ფუტხეობა, ალოგობა ან ცუდი ხარისხის გამოიყვინა. დასილოსებისათვის კი ამინდის არაიგივარი მნიშვნელობა არ აქვს. ყარად სილოსის მიხედვით შეიძლება როგორც მშრომელ, ისე წყობიან დაწინაურება.

როგორც ხელს საკვებს ვამზადებთ, სასილოსების შესაფერისებელი ნოყიერი ნივთიერების თვალსაჩინო ნაწილი ვაყვებთ; დასილოსებულში კი თითქმის არა, მერე და, დასილოსების ერთი დღეი უფროცხება აქვს ყოველ — ესაა: ყოველგვარი ბალახის შეიძლება გამოვიყენოთ დასილოსებულად, ჩვენს მიზნებისადმი და ყარადობა ადვილად ვიყვითელია და მერე ბალახებელი ირბიდან, რომელიც მისაფრთხი ეტნება და საქონელი არ ეტნება — ამ დასილოსებულს დასილოსებულად შეიძლება და საქონელიც ვამზადებ სწამს. საბუჯო ბალახების დასილოსებით ირბიან საბუჯობების ვიღებთ — საკვები მომადობა მეტი ვაქვს და ხელს ვუწყობთ მის მზობას. როცა საბუჯო საბუჯო ბალახს არ სჯება, როცა თხელი მომზადებულია, საბუჯო თხელი ამოვიყვინებთ უმრავლესობაში სტოპშიც ვიღებთ. მისთვის, რის გამოც ნაყლის თხელი ვაყვებთ ვამზადებთ და შეიძლება ხელახლა ამოღოს იგივე მერე შეჩერება. როცა საბუჯო დასილოსებულ, მამრის ის ამოვიყვინებთ უმრავლესობაში, მათი განმავლობაში ისინა.

საკვების დასილოსება რაც შეიძლება ადვილად უნდა მოვიყოლო სტოვით, ამ საშის ვიყვებო უნდა ჩვენს, ესეც კი ანტიკურებს სპეციალურ მესაქონლების განვითარებას და ამაგანა ამაში უნდა ჩამოვიტოო პიონერები!

დასილოსებულად სილოსის მუხრეობაში მრავალი მსალა მოვიყვებთ. ყარად სილოსის ის ტრან დიდს ბატონობს: უფროსი უსაფრთხო სხვადასხვა ნოყიერი ნოყიერება. დასილოსებულ სილოსის მზობის თვისებები იყოფილია, როცა ტრანში მარცხლები ჩიანება და ქარის ფრის მიღობს, ეს დრო სილოსმა მის მომზადების, რადგან ამ დროს მისი წარად თითქმის დასილოსებულია. ამ დროშიც ითვება იმეებს მისთვის მუხრეობა, ნოყიერი ნივთიერებად ნაკლებს ეტნება, ჩაუღებს ხარბი ხელსელებს, სასილოსე ნაკლებს ვამზადებთ. დასილოსებულად ყარად ვაყვითელი სილოსი, რომელიც ჩვენსე სპეციალად, დღე მისაგალს იძლევა. სილოს დასილოსებულად მამრე უნდა იყო. როცა კი მისი მარცხლები სილოსებულ დასილოსებულ ვამზადებთ.

სილოსის შემდეგ პირველი ადვილი უყვითეს მუხრეობის დასილოსებულს, ყარად დასილოსებული — სილოსის არ ჩამოვიყვინებთ.

დასილოსება უნდა მამრე, ყველის რომ ვამზადებთ. მესაქონლის იგივე ვიღებთ და დღე მისაგალს ვაყვითელი. დასილოსება შესაძლებელია ვაყვითელი მომადობა მარცხლები, მარცხლები, მოვლითა: სტაბული, ჰარხალი, მიწის ვიღობი, პარტოვანი, თოვლიანი და სხვა, ყარად ვაყვითელი მარცხლები მცენარეული მიწის ზევიდ მუხრეი ირბიების და ფოთლების დასილოსება. რაც შეიძლება საკვებ ბალახებს, ირბენ, სამურა და სხვა, დასი-

ლოსება ადვილია და კარგი ხარისხის ადგილად მოსაძიებელი ითვის იძლევა.

თუ როგორ უნდა დავამართო სილოსი — უნდა ვიცოდეთ, თორემ ეს საფრთხილი საქმეა, ხის დაბახვით თავისი წესი აქვს, თუ ეს წესები არ დავიცავთ — სილოსი არ ავაკავებს, შერა ფუჭად ჩაივლის, საქონლის საცემებს ვერ მივიღებთ.

დასასილოსებლად ადრეული მცენარე სუფთა უნდა იყოს, რაიმე მუტეტი არ უნდა შეეყვას; თუ სადმე მიკრობული მუქარა შეაჩვენებ — უნდა ჩამოაშროთ. ეს უშლის ხელს წესიერი დასილოსებას და ცვენის დროს საქონელს ავნებს. დასასილოსებლად გამოსადგვია აგრეთვე მუცნი ფილოზები, ყლორტები, ხის ახალგაზრდა ტუტებიც. მხოლოდ დაჭრილი, დასასილოსებლად მცენარე არც მეტად ნედლი უნდა იყოს, არც უხმებრტალ გამოშროლი. ამის შერევაში კი ხშირად ითვლება დამასილოსებელი მცენარეს პატარა კონის, მოჭრული ხელის მგვარი და თუ მცენარეებიდან წყალი წვეთებდა ჩამოინდო, ეს იმას ნიშნავს, რომ მცენარე ნაძენდალ ნედლია. ასეთი უნდა შეაშროთ მუცხე. თუ აგრეთვე კონიდან წყალი კი გამოინდო, მაგრამ წვეთებდა არ ჩამოინდო — მცენარე საკმაოდ ნედლია და სილოსებას გამოსადგვია. თუ მზე არ იქნა, როცა დასასილოსებელი მასალა ნედლია ძალიან, მაშინ დასასილოსე ორბოში ასეთს ერთი მუთიდი ხმე უნდა მასალა უნდა აუროთ, მაგალითად დაჭრილი მზე, ჩალა და სხვა. დასასილოსებლად არ გამოადგება ხანგრძლივი წინემისგან წყლით გაველთილი საცემი.

დასილოსების წინ მცენარე უნდა დაიჭოს მანტინი 1-3 სანტიმეტრის სიგრძეზე; თუ მანტინა არა გვაქვს — ცუდით, ნავით, დაწითი. დასასილოსებელი კომბოსტოს, ჭახალის და სხ. დატარა არა აკადამბებულ მანტინით, საცემობისა ბართი დატოვით რამდენიმე ნაჭრად და ისე ჩააწყით ორბოში ან ოსკეში.

სასილოსებ ორბოს დატვირთვა გამზადებულ საცემით ორბოში წყით სხვის; პირველია — თინდათინდით შევსება, მეორეა — ერთხანდა შევსება. პირველი წყით საცემით ორბოში, ან კომპოში რაც შეიძლება თანხმად წაწყობდება ყოველი მამობიოლოგებით. საცემი წყობა წაწყობ — წაშლი შევსების დროს თითოეტი რაოდენობით არა უმეტეს

3-4 მეტრის სიღრმეზე და აწინაოდ დღებუკანვალად ესტოვებო მს ერთი ან ორი დღის განმავლობაში. აქედანვე სწარმოებს დაიჭირება სიბოის ცვალებლობაზე, რადგან სიბოის გამაჟღერებელი რაოდენობის გადაჭყვეტე შიშვენილია პეს სილოსებისთვის. ამისათვის იმპერება საგანებო ტერმინტრი, მაგ-

სასილოსებ ნახევარ-ორბო

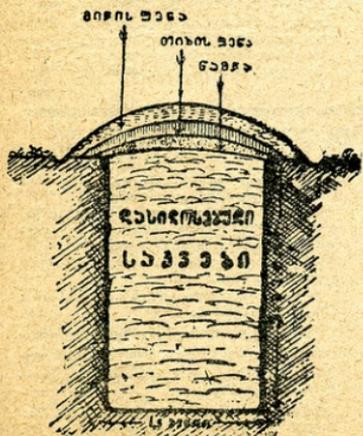
რამ თუ ასეთი არაა, მიმართავთ უბრალო საშენობლებს: საცემების შევსებულში თავსებებს რკინის გეოსი, ერთი ან ორი დღის შემდეგ საცემით ვანიცებს ცველილებს, რის გამო ტენქნატურა მატულობს და რკინის გეოსის შებენით ადვილად გაივლები. თუ რკინის დღი სიბოისთან გვაქვს საჭე. თუ რკინის ყოლი სილოსიდან ამოღებულ ცხელია, ეს იმას ნიშნავს, რომ დაბახვებით 45-50 გრადუსსა ყოფილა. თუ გეოსი იმდენად ცხელია, რომ ხელის მოკლება ძნელია — ეს იმას ნიშნავს, რომ ტენქნატურა 55 გრადუსზე მეტია, რაც დასილოსებისთვის არასაუფრეულად ითვლება. ამიტომ როგორც კი შეამჩნევთ, რომ სიბოისში მაილია საქონი რაოდენობას — 45-50 გრადუსს — დამატებით მას შემდეგ უნდა ამავე რაოდენობის საცემს და მგრა დატყავით. შემდეგ იმორებთ ასეთი ვიდრე სრულიად არ გავესებთ. ასეთ დასილოსების წესს უძახიან „ცხლად დასილოსება“-ს.

მეორე წყით საცემების დასილოსება ხდება უმთავრესად მამინ, როცა დასასილოსებელი მასალა ბერძრა ან ამინდები ნაკლებ გაცივობთ ხელს. ამ დროს შევსება ხდება

ერთიანად, აქ უმთავრესად ენიშვნებლობა აქვს. მაინცე ერთხანდა მოვადგებით საცემებს რაც შეიძლება. მეგრად დატყავთ, განსაკუთრებით კიდურებში კვლევითა და კეთილებში. თუ კარად ვერ დავტყავით და ავა-თე ბაჭის შევადგებოდა დარჩა — ეს იქვეც საცემების ხარისხის დაწვეს, ანდა სრულიად გაივსება. დამატკივებულია, რომ ასე დასილოსება სჯობია, ვიდრე პირველს წყით, რადგან ამ შემთხვევაში სიბოის გეოსი არ ხდება — ის ალწვეს მხოლოდ 25 გრადუსს, რის გამო საცემები ნივთიერება ნაკლები აკავებს. ამ წყით დასილოსების სრულდება „ცხლად დასილოსება“.

როცა სილოსი საცემით ვანიცება, მას უკავდება ზეითი სახურავი. ამისათვის პირდაპირ დაყობთ ჩოხს, ნაქვას, ან ხის გამმარ ფილოსებს 3-4 დეტრის სიღრმეზე. მას დატვირთება ზეიდან ვიჭრის სახურავი, რომელზედაც კავდება ტვირთი ისე, რომ ყოველ ერთი დეტრატულ არმინზე 15 ფუთი მოდიოდეს. სახურავი თავისუფლად უნდა ეტრელებდეს ორბოს თუ კომპოს პირში, ეს იმით, რომ ტვირთის დაწოლით და აგრეთვე თვით საცემების შემჭიდრობის დროს სიმძიმე ჰაეითი ადვილად ეშვებოდეს. როგორც პირველი, თუ მეორე შემთხვევაში საჭიროა საცემების დასილოსე კომპოში ან ორბოში მოავსებამდე თვით დასილოსების კვლეები წყლით იქნეს კარგად დასველებული. ამის შემდეგ უნდა აწარმოთ დატვირთვა, რომ თითქმის არ მოიმატოს სიბოისი და, როგორც სიტყვით სწარმოებს საცემების შემჭიდროება. სიბოის მომატების ვასავებად ჩვენ უნდა მივმართო ისეთსავე წესს, როგორც წინაოდ იგი ნათქვამია. ამ წყით საცემების დასილოსებისათვის ძალიან სასურველია 18-28 გრადუსი ანაზე ნაკლები ან შუბი სიბოის არ ვარს. თუ შევნიშნით, რომ დღი სიბოის განჩნდა, უნდა მოეშვალიო სახურავი და ხელახლა უნდა დაეწყეთ უფრო მეტი სიბოისის ტვირთი, რაც ხელს შეუწყობს სილოსის შემჭიდროებას.

ჩვეულებრივ დასილოსებულ საცემი 2-3 კვირის განმავლობაში განჩნდის შემჭიდროებას, დახლა იქვეც, რასაც შევნიშნავთ სახურავის დაწვეთ; აგრეთვე უფრადდება უნდა იქვეც, რომ საცემების დასილოსება არ მოკვეცს სახურავში ნაბარების გაჩენა, რომ

სასილოსებ ორბო

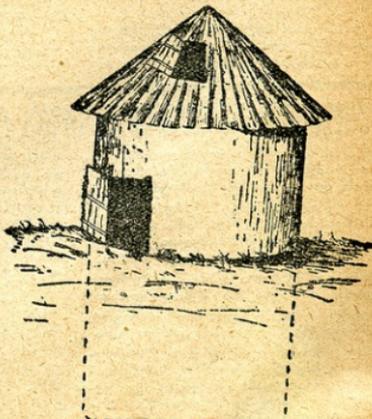
კომუნარკომ!

სასილოსებ

სასილოსებ

გრადუსსა:

სემენა!!!

სასილოსებ ნახევარ-ორბო

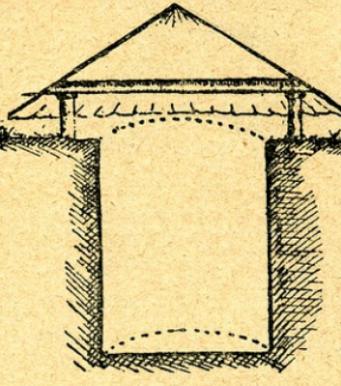
ლორჯი ნოსალოდნელია ჰაერის და წლის მოპირაბი—ეს კი სილოსს ვადავებს. დასილოსების მართლს მიმართება არაა საქონი — ეს არამედ თუ სასარგებლოა, პირებით, ხელს უწყობს ჰაერის სილოსის დამზადებას. მკურნე პირები გვიჩვენებენ დასილოსების დროს საცეცხე მისსურებელს იქნის ერთი ღარი (ტრაპეზი—61 ფუტის) საცეცხე ცილა ღარი ღარი ნოსალოდნელი.

სილოსის მოზაზადებისათვის საქონი—1½ — 2 ფე. თუ ცერკოვლის საცეცხე ხალხები სკანდინავი, მაშინ 3 ფე მოუღდება, სიმინდის—ეს საქონისი 1 ფე. მოზაზადებულ ჰაერს ხარისხის სილოსს ახლად გამოიყენებენ პერის სუნს აქვს.

სილოსს გემრიელი საცეცხე და საქონელი მას ძალიან ეტყობა. ერთხელად ბევრის ქვეყნებში შეიძლება აუყინოს და ავადმყოფობა გაიჭინოს, ამიტომ საქონი საცეცხელთან დასაყინობით შევიწყობთ სილოსს ეცეცხე, შევიყვინო შევიყვინო საწილი სილოსის ძირის დადუღების განხაზღვრაში უნდა მივითქუ 12-16 კილოგრამი (30-40 გირვანჯა) სილოსი; ცხენის—1½ კილოგრამი. სილოსით ან შეიძლება უყინოს თქვენი მყოფ ვაჭრის ძირს ეცეცხე. სილოსით ეცეცხის დროს თვისება უზრუნველდება. სილოსით ეცეცხის დროს საქონელს უნდა მართლს მიმართება 1 სულზე 20 გრამი, რადგან სილოსს მეფადაა ქარხის ძირს 30-50 გრამი ცირკი აქ კითხ. როცა სილოსს ვიღებთ, საქონი პირველად მოვაცილოთ მას ზედა ფენა—5-10 სანტიმეტრის სისქის, და აგრეთვე კეთილმოვადებთ და კედლებისკენ მყოფი ნაწილები, რომლებიც უნდა იქნას და ლობის გამო ხშირად გავუტყუბული იქნება და საცეცხედ არ ვარჯა. ცხოველებს უნდა ვაძინოთ მხოლოდ კარგად მოზაზადებულ სილოსს. სილოსის დიდი მართა თან აზრება არაა კარგი — ჰაერზე ადვილად ფუჭდება. საქონი 1 ან 2 დღის სამსოფი ამოიღეთ. მერე ისევე ცხობით, რომ ჰაერის სილოსი - სიცივიც ან მოხანძრის მასზე გავლენა. ყურადღება საქონი სილოსით ეცეცხის დროს. თუ უჭურვლები, რომლითაც ვაძინოთ სილოსს საქონელს და მოსული სოფელი ეცეცხის შემდეგ არ ვაგასოფოთ — უცდილ დღება ირგვლივ; რაც საქონლის უკმაყოფილობას ადგენს. თუ სილოსი ვაძინოთ — ის ძალიან მალე ფუჭდება და ასეთ შემთხვევაში სილოსს საქონელს უნდა ვაძინოთ გათიბობისათვის. ვაძინობის შემდეგ თუ დღების ვაძინებთ სილოსს, — ერთხელად ლეგება.

კარგი ხარისხის სილოსის მოზაზადებულად კარგად აშენებულია სასილოსებია საქონი: ბინაში მოთავსებული სასილოსე ორში ან ორ

მინის ზევით მყოფი სასილოსე კამრე. ამ ბოლო ხნის დაიწყეს აგება აგრეთვე მანერად-ორში ან კომის მცხადის სასილოსებია — ადგილმდებარეობისა და ჰაერის პირველს მრედილი — სასილოსებებს უნდა ჰქონდეს შემდეგი თვისებები: 1. მის კედლებში და ფუძეში არ უნდა შეიპაროს წყალი და ჰაერი; 2. კარგად რომ მოხდეს საცეცხის დატყუპება, ადგილობრივი კედლები იქნის სწრაფად სუფთა — არ უნდა ჰქონდეს უწყურ-მასწირო სიბრტყე და სწორი, აგრეთვე ადგილმდებარეობა სიმშრალე; 3. ის უნდა

სასილოსე ორში ზევიან ფარდული

იქნეს მრგვალი ან მრავალკუთხედი; თუ მის 3 ან 4 კუთხე აქვს დატყუპებული, მაშინ ის არ ვარჯა, რადგან ყოველ მრედიკუნებელი იქნება საცეცხის დაფარული და მოთავსდება, რომ ჰაერის ნაწილები მის კუთხეებში არ დაგროვდეს, რაც სილოსის მოზაზადებას ხელს უწყობს; 4. სასილოსებს უნდა ჰქონდეს სიკვრივი სისქილიანი განის შეფარდება. ისე, მავალითა—თუ ვაინა 1 მეტრი, სიბრტყე უნდა იქნეს 2 მეტრი ან მეტი.

სასილოსების ასაგებ მასალად შესაძლებელია გამოვიყენოთ ქვიშა, მღვი (კერპირი), ჭი, თიხა, ააყრი და სხვ. ეს დამოკიდებულია ადგილობრივი პირობებისა და მასწილზე მასალის სიხვედრეზე.

ყველაზე სასურველი სასილოსებია მინერალის მრავალი ფორმის კომპოზიციის ან ბატონის აშენებული.

სასილოსებია უკეთესია აიგოს დიდებ, ვიდრე მატარა, მითუმ, რომ პირველ შემთხვევაში საცეცხე უფრო ადვილად, სილოსი კარგი ხარისხის მოზაზადება და აგრეთვე დასილოსების დროს ბევრად უფრო ცილა ექნება ვიდრე სილოსის მასალა, ვიდრე მატარა სასილოსებში. საცეცხე სილოსი ნაყელ-ბადა, საქონი აქ მატარა სასილოსების აგება.

ვიდრე აგებას დაიწყებდით (ორბრტყე), უნდა შეიპაროთ ადგილმდებარეობა. აქ ორი მართა უნდა გაითიბოს: რამდენხან მოსახერხებელია მოსულიან ახლოს, რომ საცეცხის ვადაზილე ვადაზილე იქნის და რომ ადგილი მსაფრთხის იქნის სასილოსე ორბრტყის, ესე იგი, საქონი რაც შეიძლება მშრალი, შეზაზადებული ადგილი ნიადაგი მცირედი, თიხისანი, რადგან ასეთ ადგილზე სწორი კედლებიან ორბრტყე ადგილი და დიობისასე სილოსს. ხოლო თუ ნიადაგი კეთილანა და ფხვიერი, მაშინ სწორი ორბრტყე აშენება და, მთი უზრუნველ, მისი ხანგრძლივად დასილოსებია გარეგანი შეფარებულია. ამ დროს ადგილობრივი კედლების და ფუძის ვადაზილე ცენტრის, ადგილი ან ხე მასალადაც, ორბრტყე უნდა იქნეს ისეთი, როგორც ზევით იყო აღნიშნული. ფსკერის სიღრმე უფრო იქნის ზედა სასურველს სიღრმე თანამსწილი. უფრო ფართო ფსკერი არ ვარჯა, როცა ნიადაგი მშრალი და თიხის მატარა ფენებისაგან შედგება, მაშინ შეიძლება ასეთი ორბრტყე გამოვიყენოთ იქნის სასილოსე პირველი, ესე იგი კედლების და ფსკერის აგრეთვე ან ხეი ამოქუჩენილად. თუ ნიადაგი ასეთი არაა და მასალადაც აღნიშნული მყოფი წყლის შესვლა, სილოსის ორბრტყე ან სილოსის წყენის მასწილი ვადაზილე, მაშინ ადგილობრივი ორბრტყე აშენება და ფსკერი მჭიდროთა, აგრეთვე ან ფსკერით ამოქუჩენილად.

იქნის პირველში საცეცხის დასილოსებას უნდა მივცეთ განსაკუთრებული ყურადღება, რადგან საქონლის რიცხვი უზრუნველ და საცეცხის საცეცხე. ამ ძალიან მომუდებელი სასილოსის საცეცხე მომუდების გამო ძალიან ცუდად ხარისხის მოზაზადება და ისეც არ ვარჯა გამოსახდება. ამის გამო ხშირია ზამთარი სიკვრივი სიცილითა — უზრუნველად, ხშირი საცეცხის ამბარა ზევიან ჩვენი საქონელი დაძინებულად, ტყინე პატარა, ცილა ხორცის აძინება და უზრუნველად ნაყელად გამოსახდება. უზრუნველად ეს ადგილი გამოიყენებოთ, თუ საცეცხის დასილოსების ფართობი მოვადებთ ხელი.

პირველი, მაშინ წმ, სილოსის ფორმტყე; 5.

პირენაკების მონაწილეობა მონაწილის აკრეფისა და პირის დამზადებაში

მონაწილის აკრეფის და პირის დამზადების საკითხი დამუშავდა 4 ივლისს წინამდებელია რაიონული თაბორზე; რაიონური მირე შედგენილი იქნა აგრეთვე სადირექტივიო წერილი, საკითხი ვადაზინალი იქნა რაიონული აქტიური პირენიკა და მომუდებელია კრებაზე, რაცეცხე აგრეთვე დამუშავდა ყველა რაზონში.

გორში ვადაზინალი იქნა დაპირებული ბრავადები 45 პირენიკის შემადგენლობით, რომლებიც 5 დღისა კრების დამთავრების შემდეგ გაემზაზარენ სოფლებში; ქალაქის პირენიკებს უკვე შეფარვეს 1200 წიგნი და ვადაზინალი სოფლებში; „მეშკობარის“ შეფარვეს და მთავრებულია. კომპაგნიორებლებთან ერთად შეფარველია 6000 ტონა მარა და 400 ბრეტები.

ან საკითხზე ვადაზინალი ნორჩ-პირენიკა რადიო მიტინგი, ან კამპანიის ჩატარების

დროს დღემდის სოფლებში დაარდა 11 ახალი რაზონი, ხადაც პირენიკი არიან გერეთიანეული, სანაკვში ბრავადები“ და კომიტეტირად მუშაობენ 6—8 საათს ჰასასის მიხედვით.

სოფლად ტარდება სათანადო კამპანია, რათა პირენიკამაც ჩააბარონ პური სახელმწიფოს.

ქაქაქის პირენიკები აწეობენ ხშირად მათობების მატარა რაიონის საშუალო სოფლებში და ემბარკაციას მინდრად მუშაობაში, როგორც კომლენერებებს, ისე დაიბინებს, კერავ-ობლებსა და წითელ არმილებს ოჯახებს; აწეობენ ხმადაც კითხვას, მინდვრად დასეცხის დროს აბარებენ ღვინოსთან საუბრებს, თამაშობებს და სიმღერებს; უზარალოდ მიწირობენ სასურველი მოდერნზე პირენიკები ბიზნესენ სახეზად წასულ

დღეების მატარა ზავშეებს და აბარებენ მათთან სხვადასხვა განათობებს. ტარდება რაზონებს დაიბინ ხშირად კომპაგნიორებლებთან ერთად მათობების, ზევიან განსახიანად, ხეი-მოვარების შეტყუებაზე, წყლის ვადაზინად და სხვა. მაგ. ძეგერა, ტყინე და სხვა.

ტარდება აგრეთვე სესხის „წლილი 4 წელი“ ს შესახებ.

5.-3. მს. კავალერია მთაწილ თავდასხმა ვაიოს სასურველად და ვაიორცა, რომ ყველა წასურვის ვერე არ ჰქონდა ვადაზინალი ტარა ადგილებზე.

ვაიოს რაიონის 5.-3. ორგანიზაციამ მოსახლეობა აკრების და პირის დამზადების კამპანიაში თავი გამოიყენა დასმურდელად და ამ მხიით იწვევს ვაიოს ოლქის ყველა რაიონში და ტფილისის 5.-3. ორგანიზაციას.

ს ა მ თ ა ვ ი ს ი ს კ ო მ ე უ ნ ა

საათის ექვსი იქნებოდა, როცა მატარებელი სადგურ კაპში ჩავიდით.

— სია, შორს არის სამთავისის კომუნა? — შევიკითხა ერთი ჩვენი თანამატარებელი იმე სადღურის ახლის მდგომარეობის.

— იქნება, ასე, ათ კილომეტრამდე. — იყო პასუხი.

ვალის კომუნარია აღმოჩნდა, რომელსაც კომუნის ურბი ჩამოვიყვანა ჩვენს წასაცვანად.

მალე ურბივე მოვათავსეთ ხელის ჩემოდნები, ჩვენ კი ვარჩით ფეხით გავიდა. დაღამდა. ცოტა-ლა დღვერჩინა კომუნაში. მალე მივალთ და ენახავთ შესანიშნავ სასახლას. მეთრამდე ურბი შეგინდა.

— ცოტა და გიყვლია სიყვამენ, — ეხლა სვლას დაუცადლოთ გზაში ჩამორჩენილ ამხანაგებს და ყველა ერთად შევიდით კომუნარებთან. რა! მეტად სასიამოვნო იქნება. თავი შევიყვართ. ელსტრანტები კომუნარების შესასვლელად მოემზადნენ... წინ ხმაური გაისმო.

— მოითინ კომუნარები! — სიყვამენთან. მართლაც წინ კომუნარები დროშითა და სინათლით შემოგვიღებენ.

— გაომარჯოს ზაიასის მუსიკა და მასთან კავშირის! — შემოვკვივანა ერთმა კომუნარებმა.

— ეგამი ვეგამი ვეგამი იგრილოვს ჩვენებმა. ვაგოდის ერთი სტუმბის მუშა და შიშვითაი ვაგოდის მუშების სახელით ელსტრანტ კომუნარებს.

— ამხანაგო კომუნარებო. ვაგოდისათვის თქვენს დახმარებას! ვაგოდისათვის კომუნარებო! ვაგოდისათვის სოფელში ვაგოდისათვის თქვენი მუშებისა თქვენი ვაგოდისათვის მოხალისეთაი! მოვად ანაშურსკი და ვაგოდისათვის ვაგოდისათვის იქნებინა ვაგოდისათვის და სოფლის კომუნარები! — დაამთავრა სიყვამენი წარმოშობადივინებმა.

მუსიკა დაიკრა „ანტრანსკონსოლი“. ელსტრანტ კომუნარები ზორისათვის შემოტრიალდნ და წინ აგვიძლინენ კომუნარია საერთო სახეობებლისაქნ.

კომუნარია ბავშვები და კომუნარია თითო-ვაკობი მოხალისე და აღვსისანად შემოგვიღებენ.

პირველად, სანამ საერთო სახეობებლის ენახებოდით, კლბი დათავალისებოთ. ყველანამ მისმარინებო, აფხაზიათ მოწყობილი. იქით მხარის ბავშვთა შიგნით. აიკრი იქით სანამ იქით სანამ, აიკრი იქით თანხმობანი შორის სკოლა, კომუნარიათა ბავშვებისათვის. ყველადიკრი იქით შენობაში მოთავსდელი. აიკრი სანამ თელსტრანტის ხელი დაიკრა...

მისმარინობისაგან დათავალისებოდა. სანამ მოხალისეთან არცა ეკრი მოხალისეთან: საერთო ბინებზე ხალხმრავლობის მოთხოვნით დაიბანებოთ. მათი ეგამიველი მოივლით. იანქმის შემდეგ ვაგოდისათვის: სიმეიანი თრესტრის, (კრია, სირისა და სხვა). ურბი თორბიტე საათია. ეგამივით, ცოტა-ნაკლები მოხალისეთა დაიკრა.

— ამხანაგო მოხალისეთა! ვაგოდისათვის სასოფლისაგან დათავალისებოთ. მალე პირი დაიბანოს. იქით კომუნარების ცხოვრების შესწავლისათვის შეიკრება.

საერთო ბილილი ამშვიდების კომუნარია იქით. აიკრი ამხანაგო მოხალისეთა დათავალისებოთ. იქით პირის სალონ მანქანის. იქ. წინით ხომ მოვლად იკრივს ჩვენს ყოჩაღობას იკრივითა კალბივით. იქით თორბიტის საერთო სასოფლი, სადაც ასამდე

პირენთა „კსტუტე კავალერია“ ადგენს „თავდასხის“ გვამებს

კომუნარებო! მოხალისეთა! მოხალისეთა! მოხალისეთა!

სკა. ეხო ხომ აესილია სტადისსეა ვინა-ურო ფრინველებით, რომლითაც თანსწორად სარებლობს ყველა კომუნარია.

— აი ნამდვილი კომუნისტური ცხოვრება აქ ყოფილა მოწყობილი!— ვაგოდებთ. — მართლაც, რომ კომუნალური მეურნეობის დასაწყისად უნდა ჩავთვალოთ გლეხების ასე მოწყობა.— მეუბნება ამხანაგი.

ვალის შევიკითხეთ კომუნის სახეობებზე ბინების დათავალისებოთ, ეხლა სკა-ურია თვით მეურნეობის დათავალისებოთ. საათის რვა არის უკვე. საუბრისათვის ეგამივინებთ: საერთო სასადლოში შევიყვანეს კომუნარებმა. ჩვენც მოვიმზადეთ ფინანსები ჩისათვის პირველად სასუქზე მიკლდით. შემდეგ ჩაი დაგებინეთ და კარგად დავნარჩინებ...

— ამხანაგებო!— ეხლა ვაგოდით სუფთა პერკზე, დაიცვინეთ და მალე კომუნარია აგრიანიმიც მოვა, და დათავალისებოთ კომუნარია მეურნეობას.

— მოვიდა, მოვიდა!— გაისმო ხმა, რა გერონომი გამოჩნდა.

— მოემზადეთ საექსტრასოთი კომუნარია მუსიკისათვის.

დასვა ხელმძღვანელმა განკარგულუბა. კომუნარებო, ენიც თვისუფალი იყო, ჩვენ აგვედგინებთ და აგრიანიმის წინამძღობით შელდებოთ მეურნეობათა დათავალისებოთ...

— ენიც მეურნეობა იყო აქ კომუნის და-არსებამდე?— შევიკითხა ერთი ჩვენი თანაგი.

— ამხანაგებო,— ვინაოდნა საინტერესოა იცოდეთ კომუნალზე იყო იყო ამ მამულის მფლობელი და, როგორ მოხლდა ამის მოწყობა კომუნის საერთო თუ ნების მოწყობა ამის შესახებ ვაგოდებოთ რამდენიმე ცნობას.

— კარგი იქნება ვეიამეთი,— იყო ჩვენი პასუხი.

— იყო დღი,— დაიწყო მან,— რომდესაც აქაურ მამულზე და ქონებას ვეიამებოთ ენიც რუსი მამულზე ხარვედით, რომელიც მხოლოდ ამ დღემდე არის დატოვებული ჩვენზე დეკრეტად. მას შემდეგ რაც ის აღარ არის დარჩენილი ხანმა ვანსლო, აიკრი უღრმეა იმის შესახებ, რომ ეს მამული ჩამართბოდა ღარიბ გლეხებთან, და ისეც შეძლებული ღარიბები აპირებდნენ მის დასაცავლებას,

მეწვევიცური მოვარობის დროს ამ მამულით სარებლობა მხოლოდ სასულიერო წოდებასა და საპატრიო ხალხს შეეძლო. როდესაც დამყარდა სამშობლო ხელისუფლება სანი წლის განმავლობაში კიდევ ვერ მივიყვანე ამ მამულს ვეიამეიანი ყოფილუბა. მარტო ათის ცხრადა იყო თითქმის შემოღობილი ჩამოყვანილით აქ კომუნა, სანამ მხოლოდ ოცდაერთი დარბი ვაგოდისათვის მიიღეს დათავალისებოთ ამ საქმედებით დასამუშავებელი ვაგოდისათვის გრძელ ვაგოდისათვის სესხი და აღმოვიყვანე ყოველგვარი დასამუშავებელი, როდესაც პირველად ჩვენმა რეი ეს მამული. ამას მამულის და მომზადების არაერთი ტრუკობდა და ნაწილად ნაპარტახლო წარმოადგენდა. ხეიამეიანი და მამული ვაგოდისათვის ჩირკობდა წარმოადგენდა როცა ვაგოდისათვის, და დავიკლდით მუშაობა კომუნის სახით, ჩვენს ადგილობრივ კლასიურ მატრებს, კულაკებს სასაცილოდ არ ყოფილი ჩვენი კომუნა და დარწმუნებული იყვნენ, რომ კომუნა დაიშლებოდა. მაგრამ სასამხრად შევიკითხა ვინამდელი და ვაგოდისათვის ჩვენს მატრებს, რომ კომუნა იამიყ თუ დაიშლება, თავის წევრები რუსებს ყოველდღიურად იმტრებს და განამტრებს კომუნისტურ ცხოვრებას.

შეიძლება მოგაწივინეთ საუბრით— სიყვამენა. — შეგიძლია კიდევ ბევრი ვაგოდისათვის კომუნის მოწყობის შესახებ, მაგრამ უკლებილია შევიკითხებოთ მომცემით და იმავ ვაგოდისათვის პასუხი, ჩემის აზრით, უფრო მარტოვეყვით...

— ასე სვლავს,— დაღამდა ზოგამ ამხანაგებმა.

— საინტერესოა, როგორია კომუნის საერთო ყუბიტი?— შევიკითხა ერთი.

— ვაგოდისათვის კომუნის დაარსების დღი და ხელმძღვანელის ვაგოდისათვის— ისეც კომუნის წევრები. ისინი შრომის ეფუძვნილი იყო, ჩვენ და არაიკრიანი პირიველად იქით არა ავიყო. ვაგოდისათვის მოვალეა თავი ამოიკრივინა განსაზღვრულ ვაგოდისათვის ჩამართბიანობაში.

— როგორ ანაწილებთ შრომის? შევიკითხებო.

— შრომის განაწილების საქმედ სასურველ პირბუნებას ჩვენთან. ჩვენ ყველა ვანი საკმის შესრულებილათვის ვაგოდის გან

საკეთილშობილო სამუშაო გვემა. ამ გვემის თანხმად განაწილებთ საკრებებს. შინაგარეკონისათვის, დღდავატებისათვის და შავგვემისათვის ცალკე, ყოველს შინაგარეკონის სამუშაოზე.

— ფულადი სახსრის საწვე რაოდენობა, საიდან ღირებ კომპარატივს სახარტო ფულს?

— ჩვენთან განსაკუთრებული წესია ამის შესახებ შემოღებული. კონკრეტულია თვითონ კომპარატივით არის გასაზღვრული თანხა ფულადი, რითაც ფულზე დაქვდა შეიძლება ტრანსპორტი, გარდა ამისა ამ კომპანის წევრებისათვის არაფრად არაა საჭირო ფული. უზრუნველყოფილი არიან ჩვენი წევრები სასმელ-საშენილო, საცხოვრებელი სამუშაოებებით და სხვა.

— ვინა ლხინ არ აწყობენ თქვენთან?

— როგორ არა, ლხინი ეწყობა, მაგრამ აქაც თავისი წესია. მაგალითად: მოგაყენებთ დაორიგებება, ეს ეწყობა შემდეგ პირობებში: რა არ ჩამდინებო კომპარატივს მოგაყენებთ ერთ დღეს და ამ ლხინის მოწყობის მონაწილეობის ყველა მხარე როგორც ერთი, შიშობენ ჩვენთან არ ასრულებენ არც, მკაბთან და არც ვიღებთ.

— გარდა მიწის საპროპორციის სხვა კიდევ რა მუდრეგებაა თქვენში?

— ჩვენ მივღებთ საკონტის მომწინააღმდეგე. ვინავე ისახრო, ერთი სიტყვითაა მინარე ფრანგული გვეყავს მომწინებელი კარგი გემის ღირსი... ერთი სიტყვით ყველაფერი უსაზღვრელოდ ვართ.

— უკვე შეუდგენი სახვითი დაღლიობები საერთო სახლში მივიღებთ, რის შემდეგ ვამოცხადებ მეცადონი (დასასტუმროდ საათი).

— საღამოს 7-ის საათია. უკვე შეხიბულდება და ჩვენ კიდევ ვისივინებთ, ამ დროს შეგვიძლია კომპანის წევრი, რომელიც ითხოვდა თათყრობის მონაწილეს კომპარატივს და მუშებთან ერთად. სწრაფად მოვიდებით.

— როდესაც კრება გაიხსნა, ყველა სმინდა იქა, არნებურებდათ თუ რას იტყობა მუშების წარმომადგენელი.

შახეთის

სარეზინო-საბურთო მუშაობა

კახეთის ნორჩ პიონერთა ბანაკმა მუშაობა დაიწყო 1 ივლისიდან 5. ბანაკში, ბანაკობაზე ვამოცხადებ 120 პიონერი. 90 პიონერი კომპარატივების წევრ. შვადენის, დღდავატ მუშაობის დაწყების ამორჩილთა იქნა ს. ბანაკი სამუშაო, რომელიც გამოიშვა 11 მუშა. შემდგომი ბანაკის რეჟიმი, გამოყოფილი სექციები, დაარსდა 6 სხვადასხვა წერე, მგ, ფოტოწერე, რადიო, სამხატვრო დამაწერე, ლიტერატურული, მოცეკვაობა, მომღერალთა და სხვა. თვითონვე წრეს გამოყოფილი იქნა ხელოვნების რეჟიმი. არჩეული იქნა აგრეთვე სარედაქციო კოლეჯი. 3 ივლისიდან კი—ბანაკი შედგა მუშაობის. ამორჩილნი წრეები: მუშაობა გადიანტის გლეხობის მიმართ, სარედაქციო-საბურთო სამუშაოები.

ბანაკი დღე უწყობდა კაპიტის საზოგადოებრივ მუშაობას, რაც დღდავატობის შემდეგ: ბანაკი მოაწყო 9-ჯერ შავთხილს, დადმარა 3. პიონერს არტხელს, ნაიჭრქალს... თვითონვე აკრებდნენ, მოსახლის, იამანიათთან დაკავშირებით. ქალ, პიონერებმა გააქრეს რამდენიმე ათეული ტომარა ხორბლისათვის. შავთხილის დროს შეგვივლია იქნა ორი ურემი თავიანი, დადმარა გაეშვა აგრეთვე 3. ქვემოთობის არტხელს. ბანაკი ახელი ამუშაობით კომპარატივით იყო არტხელის ყველა წევრები. გარდა კომპარატივებისა პიონერები დადმარა ადგილობრივი ღარიბ მოსახლეობას კარტფულის ამოკრებში, ღობის ამარტყვას და შურის აღკვეთაში.

საქართველო მუშაობა

ბანაკმა მართი დრო მიაღწია კულტურულ მუშაობის შეტანას სოფელში. უპირველესად ჩვენნი დამაწერის მიერ ამორჩილებული იქნა ადგილობრივი კლბები, ჩატარებული იქნა ორი უფასო და ერთი უფასო საღამო წარმოდგენა. კლბთან დაარსდა ბიბლიოთეკა და სამკითხველი, რომელიც ირიცხება 200—300-მდე წიგნი და რომელიც უნდა დაიწყო მუშაობა საკრებლებზე ადგილობრივი ახალგაზრდების და გლეხი ქალთი. ბანაკის მიერ 3. პიონერები კომპარატივითა და მოდილია გლეხობის დღე ნაწილი. გამოიშვა მუშაობა იქნა კლბის ახთვის ორი ნომერი. შედგებდა, როგორც ბანაკის მუშაობა, ისე სოფლის საქმიანობა. ლიტერის, მოცეკვაობა და მომღერალთა გუნდის მიერ სისტემატიკურად ტარდებულმა საღამოების გლეხობისათვის ერთად, სხვადასხვა პიონერები გამოადიდებენ: ლექსებით, სიმღერებით და ცეკვით. ბანაკი წერს რედაქციის მიმდინარეობაში ფორსჟერი აღწერდა. ორ დღეში ერთხელ პიონერები იღებდნენ შიშის ვაგებს, სისტემატიკურად სწარმოებდა ფიქსურდებურული თამაშობანი, შეჯიბრებები და სხვა. აღსანი-

ნ. კ. ბ.

შავია ფიქსურდების ხელმძღვანელის ამხანაგე. მითრ ნაშენი-მუშაობის მუშაობა.

სოცალზრდა ბანაკად

სოცალზრდის პიონერებმა შესრულდნენ იქნა 100 პიონერებით, ტარდებულმა სუბურდით თანამდრეგე საითხებზე. ბანაკი კომ. მოარსებაზე და სხვა. განსაკუთრებული ყურადღება მიქვდა ახალ სისტემით მუშაობის დეტალურად შესწავლას. მუშაობის პერიოდში დამუშავდა ამხ. საბურთის ფარელები და უსწავალი-ღი იქნა კომპარატივობა და უსწავალი-ღი უსწავალი.

სახვითი მუშაობა

სახვითი მუშაობის პიონერები სახვითი მუშაობის მიმართ დაიწყეს დღე მუშაობა მიქვდა.

მუშაობა პიონერებში

ბანაკი ჩამოყალიბებული იქნა სამხელში და იქ. ჩამოყალიბდა, მათ მოაწვევს რამდენიმე წერე თვადგინა ადგილობრივი კომპარატივზე და არტხელს. ამორჩილთა იქნა უსწავალი-ღი. გამოიშვა მუშაობა იქნა ადგილობრივი მსწავლეობის სისტემის და გულ გრძობა, კულტურულ-საზოგადოებრივი მუშაობა, იქ. ქ. გლეგი ურადიდებას ატყვდა ურადიდებლობის პიონერებს, სახვითი მუშაობის და სხვა. მუშებზე კავშირების სახელობის ურადიდებლობის, 14 ღარიბ პიონერებისთვის შეშენილი იქნა ფეს-სამხელბები.

მუშაობა მასწავლებლებში

ბანაკის მუშაობის პიონერები კახეთის ყველა რაიონებში მთელი მშობლილი მასწავლებლები, ყოველგვარა ვაგარტებზე კორეა; „ბანაკის კომპარატივში სიხშირით იხსენიებენ“. ბანაკი შესწავლდა პროფესიის ალაგმა, როდესაც მშობლები ხელდახვევ პრაქტიკულად ბანაკის საქმიანობას, ცვებას და სხვა ისინი აღფრთოვანებით ბრუნდებოდნენ უკან.

ჩვენი ნაშრომები

ბანაკი მუშაობდა ერთად ჰქონდა მშობლივლი-ღი ნაწილი, არ გვეყავდა საკუთარი ცემი, რომელიც ვამოცხადებდა მთავარი თხოვნისა ღლქის დაწინაურებას განყოფილება არაფერს ზრუნავდა. მოისტებდა სამ.

— ამხანაგებო— დამწყობი მან-ნება მომეცით აღიზიანო რამდენიმე სიტყვით ის, რაც უფრომეტი დღეს კომპარატივს ცხოვრებაში. რეგორა, ვიცი და დაგებთან ჩვენის თვალთი საბიბისის კომპარატივების მუშაობა იმ საუბრებზე ყოველა ავეგლება, როგორც არის დასაბოლოო ხელსაწყოების მიერ. შეგივლია ვთქვათ, რომ საბიბისის კომპანის საბიბისის შეიქმნა კომპანის მინიშნებლობა, რაც თვით მუშაობის შემოქმედებას დავანახებ. ჩვენ, კლასიკის მუშები არის დროს არ მოარსებაში მერე, ვაგებთ და ხელმძღვანელობის ვაგებთ. ვაგებობის კომპარატივების, კომპარატივების და კლასიკის მუშების კომპანია.

— სიტყვა კომპანის წევრის რეთენის— სიტყვა თავებთანავე.

— მე, ამხანაგებო, მინდა ჩემს სიტყვებში მოლოდინი მაგალითად გამოვიყენო იქ. მუშების კომპარატივით დაიბრუნდნენ არიან ჩვენის კომპარატივების ვაგებთ და იმ არხებზე ჩვენთან მოსახლის ჩვენს ვაგებთ კომპანია მოგალოდინო სოლოდო და სიტყვას ვამოცხადებ ქალაქის მუშებს, რომ დღეს თუ უნო მინიშნული ნაწილია კომპარატივით მუშაობის ჩამოღობა, მომავლისათვის საწვეს და ვაგებთ იქ. რომ ვაგებთ იმ მთელ ღობე ვაგებთ კომპანია.

— თვითონვე დაიბნა. პიონერებში წამოსახლებული.

— დრო უკვე გვივლიდა, მტარებულს უნდა ჩამოყალიბდა—სიტყვა ხელმძღვანელობა. კომპარატივების გამოიშვა მუშაობა და გამოიშვა საღამოს ვაგებ. კომპარატივების ბანაკში და დღდავატები იქვე დადგებოდა, მამაკაცებს კი ავიზგავიცილეს კრება მან-ნებაში.

— კომპარატივების ცხოვრებით ვიტყვი თქვენს კომპარატივული მოგაყენებლობა თბილისისათვის...

ი ა ვიზიანი

ნაკი

ხელბო მუშაობა ხელმძღვანელის უფროსის გამო. არ გვეყავდა წერილობითი ვაგებობა რომელიც ბანაკთან, ნაკლებით იყო ვამოცხადებდა საღამოს ვაგებობა. ბანაკი ვამოცხადებდა ზოგადი საკვების პროდუქტების უქონლობას რაც უნდა შეიქმნის სინდლის „ქმის“ გულმოდგინებას და უწყრადიდებლობას.

მთავარი ნაკლი ადგილობრივი 3. კომპარატივზე ნაკლები ურადიდებლობა მიქვდა. მართალია ჩვენ დაღიერებულ სოფლის წ. კომპარატივით ჩვენს და 3. კომპარატივით ვაგებთ დაღიერებულ ბანაკში, მათთან ჩავატარებთ სათანადო საუბარს, მაგრამ ბანაკს მინც ვერ შესწავლო 3. კომპარატივის ამორჩილთა, რადგანაც ზავხელის პიონერები მინდრავდა მოსახლის პიონერს სწრაფად მიმდინარეობს, თვითონვე ატყვდა ბანაკი იქმარება თავის მშობლებს ამ საქმეში. ამის გამო, ბანაკის მუშაობა სუსტია. მიუხედავად ამისა ნაკლი ვაგებობა ბანაკის საქმეში შესწავლა გვემის მართლიანად ამორჩილთა, კახეთის ოლქის სპორტმედიცინის 3. ბანაკისა მთელი მოდგენა, ამიტომ მას ვაგებობით ახასიათებს ნაკლი ვაგებობა. მომავალში მუშაობა უნდა შესწავლდეს ამის გამოვლიანება. ბანაკის დღდავატის დროს შედგებდა კრება მოსც კრატურული მითითებანი ბანაკი მყოფ სოფლებში თუ რა უნდა ვაგებობის სოლოდო ჩასვლისა, დასასრულ კრებამ მაგალითად ვამოცხადებდა სახვითის რაიონებისათვის და ბანაკი ხელმძღვანელს ბრიშამ ამირკოს ენერჯიული მუშაობისათვის.

— ამი დაიხრო კახეთის 6. 3. ბანაკი, პიონერი გიორგი ლეშვიძი.

ჩრდილო-კოლონის სიღუმლომეხანი

ვინ იცის რამდენმა გაბედულმა სწავლულმა არ შესწირა თავი ჩრდილო-კოლონის დაპყრობას, მის „სიღუმლოებათა“ აღმოჩენას, რამდენი დაბრუნდა უშენდღოდ, რამდენი დაღუბნა!

ისინი იმდენია, რომ მათი ჩამოთვლა შორს წაადგება.

გემი, მარხილები, ქვეითად: აი საშუალება იქით გაიშვებოდა.

მაგრამ იყო ერთი, ამ 33 წლის წინად, რომელმაც სცადა პაერთი გადავლა, ეს იყო სოლომონ-ვესტ ანდრე—შვედელი ინჟინერი და პოლიარულ ქვეყნებში მოგზაური. მან 1882 წ. იმოგზაურა პოლიუსიკენ შვეციის პოლიარულ ექსპედიციაში, 1897 წელს იქ ირა თანამგზავრით დასწია, საპარო მურთუ (ავროატატზე), მის მიერვე შედგენილი გემით, ეს იყო პოლიუსი ედა პაერთი იქ სვლის, რადგან მაშინ არ იყო პარკობა-ლანგი, რომელსაც როგორც ვინდა ისე მიმართავ, მურთის ბედი ეს დამოკიდებულია ზურგის ქარზე, რათა სასურველ მიმართულებით წავიდავს. ის ავირინდა დანისი ურეკულიანი (ცხოხლ კენწულ შიპიტრე-ტონანა) 1897 წ. 18 ივლისს და დაიკარგა უზრ-ვეკლად რაივე თანამგზავრით, ვეგო ექვებზე, მაგრამ ვიყო ერთი ვეღარ იპოვეს.

ამ მოკლე ცნობას შეხვედებით დღე სახ-ტონა ენკიკლოპედურ ლექსიკონის მორიგ ტომში, რომელსაც ესლა, აღზადა დამებტება ახალი ციბოები, რადგან ამ რამდენიმე კვირის წინად მიგონა ეს ერთ-ერთმა პოლიარულმა უკვლევლამ თან-როსების ურეკულ-ე-ა-ე-ა და მისი ერთი თანამგზავრ-თავანი ერთად ნახეს, რამდენიმე დღის შემდეგ, მოშორებით ნახეს შესამე ამხანაგი-ლიდი ყიბის გამო ისინი გაუბრუნდებოდა იყენ. ისინი იყენს ტანსაცმელით და ახლრეს ჯიბეში ნახულ-დღიურით, სადაც მას უწერია თავისი (ამხანაგებანათ) მოგზაურობის ამბები, და დღეებში მიზნებზე; დეცობა ახრყო ყველაზე გვიან მოკვდა, რომ მას ამხანაგების უკანასკნელი ამბები და სიტყვები აქვს ჩაწერილი; აღბათ მალე გაიშვეყენდა დღიური და ჩვენც ვაივებთ დამწერლობით ყველადრს.

მაგრად, 33 წლის შემდეგ, პოლიარულ მა ჩრდილოეთმა დაბრუნდა თავისი მზავლ მსხვერპლთაგან სამი ადამიანი.

33 წელია, რაც ახრყო მოხანინა კაცობ-რობის ისტორიაში პირველი ედა მოილუსის დაპყრობის პაერთი. მაშინ ზომ არ იყო არც ავროპლინი და არც დირგებოლი, რომლითაც ესლა საგზებელნი. მაშინ იყო ავროპლინი (მურთი) რომელიც ქარის „ქვიფივი“ ჰვრდებოდა, ის აიწვავდა ზეგნდს ათავის განთავისუფლებული და ძირს ეგშე-ზოდა პაერთს (ვაზის) გამოშვებით.

ეს უმწიბრო უნდა ყოფილიყო კაცი, გა-ბედული, თავდაპირველი, რომ მსეთი სა-შუალებით ვაფერინილიყო ჩრდილოეთ პო-ლისუსაგენ?

რათა შესთავაზოთ ახრდეს და მის თანამ-გზავრითა გაბუღულუბა საქმებისა მოვიგო-

ნით სამწებარო ამავი ნობილეს ექსპედი-ციისა დიოივბალ „იტალიაზე“, რომელიც ავტებული იყო ტენციის უკანასკნელ სიბ-ველი, რომლის დაღუბული ნაშთებიც ჩვენმა უიხლეს მკვრელმა გემმა „კრასინ“-მა დიბ-ხა.—და დაღუბვა ამურსდენისა.

ანდრე

„ანდრე“-ა (არწივი)—ასე ერქვა ანდრეს ავროპლიტს. მისი მოკლეობა იყო 4.000 კუბიკური მეტრი, გაკეთებული იყო სამ ფენა ახრეშენის მატერიათ, რომელსაც შე-ძელით პაერთში ერთი თვით გაიშვებოდა. ექსპე-დიციის ბინა იყო ბურთივ მობიული განივი კალათა, რომელშიც ეტეობო სამი კაცის ვარადა აგრევიე მარხილი, დასაცვი ნავი, წყალზე დაშვების შემთხვევისათვის, საცეები მარავა, რომელიც თათბ თვის საშ-ყუფ ანგარიშიწი წალი და სამეცნიერო ნელსაწყობი.

მაშინ არ იყო რადიო, ეს უსანნიშავი გამოკონება, რომლის საშუალებითაც პო-ლიარულ ქვეყნების ესლანდელ მოგზაურ-გამოკვლევით შეუძლიათ აცხიბიო დაიპო-ნონი მსოფლიოსთან, რადიო, რომლის შემ-წერობითაც ამ დროში შესძლო ნობილემ თავისი ექსპედიციის კატასტროფის შერტო-ბინება.

მაშინ კავშირის დასაპერად, ცნობების შესატყობინებლად იყო მხოლოდ საფოსტო მტრედები და ახრდემ თან წაიყენა 30 მტრედი.

ახრდემ გაითვალისწინა აგრეთვე საქმე-ლის გათბობა თავის ავროპლიტში, მაგრამ როგორ აწიყო უცხოელი, რაცა ბურთი გა-ზოთაა სასეც და ხელად მოვიკობებდა, იფა-თებდა?

ახრდემ აქაც სწრაფად იპოვა გამოსავალი, ძალიან უბრალო, რომელიც ჩვენს დროში სასაცილოთ გერევენბათ. კალიათად უნდა ჩამოშვებოდა 15 მეტრის სიგრძის მთელ-ლო, რომელშიცა მობიული იყო გან-საკუთრებული ყუთი, რომელშიც იყო პა-რთა სამარხილო, ინთებოდა საპრეტო. მავთული მსოცილდა ზონარია, უბრალო გა-ვშურთი გამოფინება, რომლითაც უნდა აი-წვებოდა წუნწებმა. რაც თავის მხრით გაიწ-

და ცეცხლს, რაცა ზონარის გამოპკრადენ. თან გაყოლებული იყო წვრილი მილი, სა-დაც ჩამებრდენ და ცეცხლი ჩამებრბოდა. გამთბარ საქმელს ასწავლენ საღერბი.

ახრდემ შეიბოშავა შემდეგ მარხრტი (სავალგეზი): შიპიტრეგინი—ჩრდილო-პო-ლიუსი—ბერინგევის სრუტე; „არწივი“ უნ-და გადადერინა 3.400 კილომეტრი მანძილი. „არწივის“ მკერე სიგრძით (35 კილო-მეტრი სათით) ახრდე ფეკობდა ეს მანძი-ლი გაიგელო 6 დღე-ღამეში.

ვაფერნა დაიწყო იმ ხანაში, რაცა ჭარი ჰქვის შიპიტრეგინე—პოლიუსის მიმარ-თებებით. 18 ივლისს 1897 წ. ახრდე და მისი თანამგზავრები: სტრინდბერგი და ე-სკილიე—გაფერინდენ პოლიუსისაგენ. და... დაიკარგენ უფრო-უფეკლად. აუ არ მიეი-ღებო მხედველობაში რამდენიმე მოღერინა და მთლის მიერ მოტეხილ ცნობას გვიზიან, და პოლის ექსპედიციად. არავითარი ცნობა ახრდეს ექსპედიციას არ მისულა. მტრე-დის მიერ მოტეხილ ცნობის თანხმად სნა-ზა რომ ახრდე პირველ სამი დღე-ღამეის განმავლობაში მარცხდამანდ შორს არ იყო წასული (82 ჰაილილის ვეით). ცეკლე-ზადა ქარები მას აბარებდენ 500 კილომე-ტრზე შიპიტრეგინთან.

ახრდეს ექსპედიციის თავის დროს ძალიან ცნობილი იყო, მის საებრად მრავალი ექსპედიცია წვიოდა, —მაგრამ ვერცერთი-ბა ვერ ახსნა ამ სამ შვირთავთა ტრაგიკული დაღუბის საიდუმლოება. ეცხ-ბდეს მთელ ევროპას, აზიის და ამერიკის ჩრდილო ნაპირებზე. სხვათა შორის ახრდენ აგრეთვე ჩვენი ციბიირის შორეულ ჩრდა-ლოეთ სანაპირებზეც. მეფის მთავრობამ ადვილობად ხელისუფლებებს უბრძბა, დე-ბემით, რათა ექვებთან „ავროპლიტ და ინ-ვენერიო ახრდეს“.

ამ დღეებში საპსუხოთ ერთი მეფის პო-ლიტიკითავანი ატყობინებდა, რომ „არეს-ტრეტი (ტუსტა) ახრდე ვერ იპოვებს“.

იმდენად ხებუებოთ იყენენ ამდენდელი პოლიციელები, რომ ავროპლიტში არსტან-ტასავან ვერ გაერბოთ, და რომც ვეგათ ახრდე ცოცხალი, აღზად ბორკილ გაყ-რიოს გამოგზავნიდენ იმ იმდენით, რომ მიე-ღოთ ჩინ-ორდენები და დაწინაურება.

ახრდეს და მისი თანამგზავრების ბრენა ესლა მხდის ფარეს მათი დაღუბის საიდუ-მლოებას. ახრდეს ჯიბეში ნახეს მისი დღიუ-რი. ამ დღიურებზეგვიზიან სწას, რომ ახრდე და მისი თანამგზავრები არ დაღუბულან ბუ-რთიის კატასტროფის გამო, არამედ დაღუბენ და ცეცხლითა მარდენილ თვის, შეიძლება წლები.

როგორც დაეგმა იტყობინება ესლა ახრდე, რომელიც უკანასკნელი გამოკვლევა. შე-სავერისად უნდაგებებოდა თავის დღიურს, რომლის მოლიანად გამოაქვეყნებაც, უშეკე-ლია, ნათელი მოპვენს მისი დაღუბის ის-ტორიას.

9

—

საქართველო